

Kmetijski list

Glasilo „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Naročnina:

celoletno	Din 30—
pololetno	Din 15—
triletno	Din 7-50
posamezna številka	Din 1—

**Kmet pomagaj si sam,
In svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:

mail oglasi do 9 petič vrst	à Din 1-50
večji inserati od 10 petič vrst naprej	à Din 2—
notice, izjave, poslano, reklame petič vrste	à Din 3—

Uredništvo in upravljalstvo lista je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, v hiši „Ekonom“.

Srečno novo leto!

Čas beži. Komaj smo se zavedli in zopet je za nami celo leto. Leto, ki nam ostane v slabem spominu. Leto tigrovske vlade, na katero je slovensko ljudstvo l. 1923 ob priliki zadnjih skupščinskih volitev stavilo toliko nade! Saj so obljubovali avtonomijo, znižanje davkov, pobijanje korupcije, službovanje slovenskih vojakov v Sloveniji in še sto drugih lepih reči. Slovenci so obljubkarjem verovali in tigri so zmagali na celi črti. Toda l. 1924 je dokazalo, da še nikdar nobena politična stranka slovenskega ljudstva ni tako osleparila, kakor so ga osleparili pri lanskih volitvah klerikalci. Kajti njihova želja se je izpolnila in vlado so dobili v svoje roke. Ljudstvo je mislilo, da se s tem izpolnijo tudi razne tigrovske obljube, mesto tega pa smo dobili davke, kakoršnih doslej še nikdar nismo plačevali. Neznosno davčno breme in vedno manjše cene za kmetijske pridelke, kakor tudi istočasno naraščanje cen za vse ono, kar mora kmet kupovati, vse to je povzročilo, da so začele cene posestvom silno padati in kmetije propadati. Leta 1924 je v Sloveniji zopet začel peti boben in to s tako silo, da z največjim strahom gledamo v bodočnost. Vidimo namreč, kako se vzroki za propadanje kmetij stalno množe in naraščajo, med tem ko pri vladajočih strankah ne opazimo niti najmanjše volje in sposobnosti za odpomok.

Pogled v preteklost in v prihodnost je obupen. Pedeželsko ljudstvo, ki predstavlja jedro in ogromno večino našega naroda, gospodarsko propada. In zakaj vse to? Zato, ker to dobro pedeželsko ljudstvo zaupa vsakomur, samo sebi ne zaupa ali zaupa premalo. Dela in gara od zore do mraka in vendar zaupa ljudem, ki nič ne delajo, nego samo obljubujejo. Kakšno je to ljudstvo? Ali se bo kdaj spremenilo? Da, bo se! Naša vera je v tem pogledu neomajna! Tem bolj, ker vidimo svetla znamenja, ki dokazujejo, da se pedeželsko ljudstvo vzbuja in spregleduje.

Spomnimo se občinskih volitev v Sloveniji l. 1924. Tigrovska gesla so zalegla samo še v najbolj zapuščenih krajih. A tudi tja je začela prodirati svetloba in danes ga ni kraja v Sloveniji, kjer bi misel kmečke samozavesti ne imela že svojih privrženec. Naša misel napreduje. Med tem ko smo pri skupščinskih volitvah l. 1923 dobili le okrog 10 tisoč glasov, so letošnje občinske volitve dale za SKS skoraj 30 tisoč glasov!

Ob prehodu iz starega v novo leto se nahajamo baš v sredi novega političnega boja: boja za nove skupščinske volitve. Dosedanji potek boja dokazuje istotako silno napredovanje kmečke misli. S kako hudobnimi naklepi so se tokrat naši nasprotniki spravili nad kmečko stranko v želji, da jo popolnoma uničijo; s kolikim nasiljem se pripravljajo nad nas, toda mi povsod opazujemo silno napredovanje naših kmečkih vrst. Z denarjem, z obljubami, z nasiljem, s pekrom skušajo omajati naše vrste, toda uspeh je ravno nasproten: Naše vrste se krepe in zato s polnim zaupanjem pričakujemo dan volitev. Napovedujemo silno nazadovanje tigrov in silno napredovanje SKS. Mi smo že doslej bili v Sloveniji največja protiklerikalna stranka. Po 8. februarju postane vsakomur jasno, da za boj proti klerikalizmu v Sloveniji prihaja v poštev le še SKS in nihče drugi več.

To so naše nade in želje ob novem letu. In naše veselje je to. Ljubimo domovino in narod, toda tej domovini in temu narodu ne more biti dobro, ako ne bo dobro pedeželskemu ljud-

stvu. Le-to sedaj propada, ker ga vodijo nesposobne in nepoštenne politične stranke. Ljudstvo začne spregledovati in se zavedati; v tem je dano jamstvo za boljšo bodočnost.

Srečno novo leto vsem, ki se bore za pedeželsko ljudstvo!

Odgovor „zmagovito-idejnemu Jutru“.

Nemožata, nemoralna in zahrbtna borba od strani žalostnih ostankov nekdanje JDS proti Samostojni Kmetijski Stranki se studi in gabi že tudi nekaterim zvestim iz njihovega tabora. Seveda so zato v zadregi in v 299. številki »Jutra« se na neki dopis iz teh krogov, ki jih baže izprašuje, zakaj niso povabili v Narodni blok tudi naše stranke, jako nerodno in lažljivo zagovarjajo. Ker se na tistem mestu večkrat imenuje moje ime, mi je dolžnost, da popravim nekatere neresničnosti.

Meni ni bilo nikoli nič znanega o »poloficijelnih zastopnikih JDS«, ki bi bili funkcionarje SKS vabili k sodelovanju. Ravno tako seveda tudi ne o »osnovah«, o katerih bi bili nudi članki v »Stajerskem SKS«, na Kranjskem pa bi ga sebi zadržali. Pri nas predstavljajo kandidata za to izvoljeni članki odbori, to predvideva organizacijski statut stranke, a ne »poloficijelni zastopniki«, kakor so to baže nekemu nudili od JDS. Z druge strani pa je poglavje »Jutrovo« hvaležen študij za gg. Vošnjaka in Drofenka, za kar pa v tem članku ni prošora! Ker teh »poluslužbenih predlogov« ni bilo, ni bilo tudi »izogibajočih odgovorov«.

Kdaj pa se je JDS odločila, da se obrne na samega predsednika SKS g. Pucija ali pa da je »na njeno prošnjo povabil visok funkcionar g. Pucija na razgovor«, tudi takrat nisem nič vedel in mi je to predgovodino odkrilo šele »Jutro« v citirani številki. Predvsem bi morali vedeti pri »Jutru«, da nisem predsednik SKS jaz, nego je to tov. Pipan. Potem bi morali vedeti, da niti sam predsednik v naši stranki nima moči odločati samostojno o taktiki stranke, nego je za to v prvi vrsti poklican strankin glavni odbor, potem pokrajinsko strankno načelstvo in za Slovenijo oboj orožna odbora v Mariboru in v Ljubljani. Na ta kompetentni forum naše stranke se JDS ni obrnila ne oficijelno ne poloficijelno, in sicer zato ne, ker je to po njeni politiki nemogoče. Ostanke slovenske JDS tirajo tako politiko, da hočejo razbiti našo stanovsko SKS in sicer zato, ker jim je na potu in v oviro. To pričajo in dokazujejo vsi odkriti in prikriti nerodni in rafinirani napadi v njihovem časopisju, na njihovih sestankih in celo v govorniških šolah. Posebno jano odkrijejo JDS-arski gospodje ta svoja čustva o takih prilikah, kakor je bil lanski in letošnji blejski piznik, vseslovenski kmečki kongres v Ljubljani itd. Kako bi mogli gospodje stopiti v našo kmečko hišo po tolikem sovraštvu z vabilom na sodelovanje, je pač vsakomur jasno. Drugi vzrok pa je tudi, kakor že povedano, v njihovi nesrečni politiki. Zavedajo se namreč, da ne morejo reflektirati na sodelovanje poštenih strank, po vsem kar so naredili s svojo lastno stranko. Jasno jim je, da mlade, programke in načelno trdne stranke ne morejo vabiti po vsem, kar se je zgodilo, na skupen nastop in zato so nastopili ostudno zahrbtno intrigantsko pri razdiranju in razbijanju v napačnem računu, da je že ugoden trenutek tu za razbitje kmetijske stranke. Iz teh in takih razlogov se vodstvo JDS ni moglo obra-

čati na našo stranko za skupen nastop, in to naj bi svojim ljudem povedali in stvar bi bila v redu.

Z mojo malenkostjo pa so o stvari govorili samo trije gospodje. Enega ne bom imenoval, ker mislim, da ni bil »naprošen ali pooblaščen«, marveč, da se je za stvar zanimal samo iz osebne radovednosti. Če me pouče o nasprotnem, seveda sem tudi tu pripravljen za pojasnilo. Ostala dva pa sta beograjski korespondent »Jutra« in pa g. veliki župan dr. Baltič.

Tisti dan, ko je v Beogradu izgledalo popoldne ob 4. uri, da se bo Ljuba Jovanović odločil z radikalnim klubom za takrat nameravano kombinacijo in da bo Pribičevićeva grupica odžagana za vekomaj, me je posetil ta gospod v zemljoradniškem klubu in prvo vprašanje je bilo: »No, zdaj bo pa vendar mogoč skupen nastop v Sloveniji, ko ostanemo samo vi in mi v opoziciji?« Na kar sem mu jaz odgovoril, da bi po mojem mišljenju pač ne bilo zadržka za skupen nastop v takem slučaju! Ko se je čez štiri ure situacija spremenila in je dobil vlogo g. Pašič s Pribičevićevim priveskom, ni »Jutrovo« korespondent več razgovarjal o možnosti skupnega nastopa, kar bodi nadaljnji dokaz o pravilnem gledanju na take možnosti.

Ko pa me je g. vel. župan dr. Baltič povabil telefonično še na en razgovor — (predpolno sem bil pri njem po opravkih) — me je prosil oproščenja, da me je že dopolne pozabil vprašati za moje mišljenje o bodočih volitvah, o skupnih nastopih vseh strank, ki so za državo itd., ni pa povedal, da dela to po proučeni JDS in da je njen pooblaščenec. Jaz sem mu izjavil, da sam ne morem nič odgovoriti, ker je treba prej počakati sklepov glavnega odbora stranke, ki bo v Beogradu tega in tega dne in pa sklepov načelstva stranke v Ljubljani, ki bo zborovalo 26. novembra in kateri sklepi bodo za stranko obvezni. Pred tem dnem da mu boljše informacije dati ne morem, nakar me je prosil, naj mu povem vsaj svoje osebno mišljenje, kakor jaz gledam na to vprašanje in kakor odgovarja mojemu osebnemu okusu. Na to sem mu odgovoril, da sem mišljenja, da mora stranka odvreči vsako oportunistično cincaanje ter iti v borbo sama s čistim programom in z načelom brez kompromisa. Nato sem mu še obljubil, da se bom v vsakem slučaju pokoril sklepom večine ter mu ta sklep sporočil po končani seji, kar sem tudi storil.

Da »bi bilo res, da so se še pozneje vršili razgovori med funkcionarji Narodnega bloka in med SKS«, mi ni prav nič znanega, niti komu drugemu, in zato bi bilo lepo od »Jutra«, da je mesto skrivanja za »funkcionarje« in pa »naprošene visoke funkcionarje«, ki po svojem položaju zavzemajo nevtralna mesta«, kar lepo in pa preprosto našle nekaj imen. Tako bi bila stvar hitreje razjasnjena. To pa gospodi ni pogodi, kakor tudi ne, da bi sploh javnost bila na čistem. Zlasti iskanje vzroka po »Jutrovcih«, zakaj je SKS odklonila sodelovanje s Pašičevimi priganjači, je kakor podpis, kakor šifra gospoda člankarja. Gospod Dolfe je namreč pogruntal, da je častihlepnost »nekoga« kriva, da je došlo »do cepljenja«.

Ni napačno to očitiranje. Predvsem ni najhujše, kar bodo še trdili; ni pa tudi sramotno in razaljavno to očitiranje. In je vsaj deloma resnično. Res je namreč, da je politična in stanovska čast tisto, kar nas varuje JDS-arske politike in kar nas zato loči. Politična čast in čast javne morale sta narekovali sedanje zadržanje SKS in tudi moji malenkosti. Da ni bilo te časti, morda bi tudi jaz danes komisaril v Pašičevi vladi in pritiskal od

gori navzdol in skušal izsiliti oblast iz ljudstva z sedaj modernimi ali gotovo nedemokratičnimi sredstvi. Da ni bilo časti, zatekli bi se morda tudi mi v okrilje bogatih bank in veleindustrijskih kartelov ter skušali z njihovim denarjem kupiti javno zaupanje, tako pa smo zaradi te od nas očitane časti baš sklenili, da pridobimo najprej zaupanje ljudstva in s tako pridobljenim zaupanjem služimo zopet le njemu. Zato nam le še naprej očitajte častihlepnost!

Ivan Pucelj.

Naš program in končni cilj.

Pokret zemljelca je v stvari sličen pokretu proletarca (industrijelne delavca). Pota h končnemu cilju pa so popolnoma različna. Tovarniški delavec, združen v socialni demokraciji, se je boril pol stoletja, da je dosegel sedanjo moč ter postavil lastno silo nad silo delodajalca. Socialna demokracija je korakala skozi desetletja sama svojo pot brez ozira na desno in levo in brez brige za vsposedno državno upravo. Kmetje zemljelci ne moremo iti tem potom, ker naš gospodarski obstoj zavisi od načina vsakokratne uprave države.

Kakšna je razlika v gospodarskem obstoju (eksistenci) zemljelca in tovarniškega delavca? Razlika je v tem: Mezdni delavec (za plačilo) dobi za svoje delo redno gotov denar, ki mu daje gotovo oskrbo. To oskrbo je imel delavec skozi vso dobo svojega boja, kadar je delal 14, 12, 10 in 8 ur. V vsem tem boju, ni bilo treba delavskim voditeljem se ozirati ali brigati za upravo države, ker dobljeni denar je bil vedno njegov.

S kmetom zemljelcem je drugače: Kmet ni plačan z denarjem, nego je plačan s pridelki zemlje. — Kmet mora delati z vso svojo družino (otroci od 6 let dalje), se mučiti z zemljo, a ni gotov pridelka. Kar kmet pridelka tudi ni njegov! S svojim pridelkom mora vzdrževati vse druge sloje in stanove, in to nasilnim potom. In to nasilje mu dela državna uprava!

Dokler imajo državno upravo v rokah ljudje, ki ne nosijo onega bremena, vzdrževati celokupno družbo, to je državo, ni računati na pravično upravo države. Konečni cilj pokreta zemljelcev je torej, dobiti v svojo oblast državno upravo! Ker pa je obstoj kmetijskega stanu do končnega cilja zavisen od vsakokratne vlade, ki upravlja državo, mora kmetijski pokret imeti obzir in vpliv na vsakokratno vlado. In mar naš pokret, čeprav je še le na početku, tega ne dela?!

Bili so ljudje a lo Komadinič, ki niso tega razumeli, ker niso tega čutili (niso bili kmetje) pa so odpadli. Mi pa, ki smo razumeli program, smo prodirali in zmagali. Za ceno izvoza živine in drugih olajšav, smo žrtvovali veliko svoje moči! Skupni zemljoradniki so hoteli podpirati vlado Davidoviča pod pogojem izvršitve cele vrste ugodnosti za potrebe zemljelca. Po tem načrtu pojde zemljelci pokret dalje. To je: Od vsakokratne vlade doseči za kmeta kar mogoče ugodnosti, da živi in obstane do končnega cilja.

Ali pa mora vsakokratna vlada vpoštevati želje in potrebe organizacije zemljelcev. Mora, za kar govori dva momenta. Prvi: Vlada rabi v parlamentu naše glasove, zato mora ugoditi raznim našim zahtevam. Drugi: Ako vlada ne vpoštevata zahtev zemljelcev, se mora bati obračuna pri prihodnjih volitvah. Z neupoštevanjem naših zahtev samo pospešuje naš pokret. Ta dva momenta sta tako

jaka, da sama kličeta: Zemljelci v našo organizacijo! Samo v njej je Vaš spas!

To bodi v pojasnilo našim pristašem, pa tudi v odgovor odpadnikom, ki pišejo: »Mrmolja samo filozofira, češ moramo samo za končnim ciljem brez ozira na točasno upravo države, pa če imamo čakati tudi 50 let.« Po gorenjem opisu sodite sami, kaj je resnica.

Ivan Mrmolja.

Lopovska politika demokratov.

Slovenci še nismo doživljali take politične borbe pri nobenih volitvah, kakor jo imam sedaj. Zasluga, da se je vpeljal pri nas ta način borbe v politiki, je predvsem dr. Žerjavec in njegove klike. Se ko je živel dr. Tavčar, se je vrinila v bivšo liberalno stranko klika mladincev, ki so že proti pošteni dr. Tavčarju vporabljali taka sredstva, da je bil končno prisiljen prekiniti z njimi vse stike, kakor so potem naredili vsi pošteni misleči ljudje. Ta klika je taval v našem javnem političnem življenju, kakor veša ter vporabljala vsa mogoča sredstva, da si bi pridobila sigurno tla v Sloveniji. Pri tem so se posluževali vseh sredstev, predvsem so se pa opirali na banko in razna industrijska podjetja, katere so s terorizmom izmogočevali, kolikor so mogli. Razne svinčene afere, dalje zgodovina Jadranske banke, živega srebra itd., itd., ostanejo zapisane z zlatimi črkami v zgodovine te klike. Tako jim je bilo omogočeno, da so si stvarili kapitale in z njimi časopisje, s katerimi terorizirajo danes vse javno mnenje. Kdor se jim ne ukloni, tega pogazijo, četudi je pošteni in od nog do glave. Slovensko ljudstvo vse to dobro zna, ono tudi vidi in čuti, da so to največji škodljivci naroda in da so zmorni svoj lasten narod zadaviti, samo da bi oni sami mogli triumfirati in uživati.

Iz istih vzrokov jih pa tudi naše ljudstvo sovraži in odklanja njihovo vsiljivo povsod kamor se prikažejo. Tako se je zgodilo, da so ostali kot politična stranka brez pristašev, razven nekaj kimavec. Gospodje so to dobro čutili. Toda, ker se jim pa gre predvsem za vlado, ki jim nudi osebno korist, so morali tudi za te volitve najti sredstva, da dosežejo to za čemur tako hrepenijo. In tako je prišlo zopet — kakor pri vsakih volitvah — da so kot stranka brez programa, brez idealov in brez volitev morali najti geslo, ki jim bi pomagalo na sedlo. Ker so sami brez moči, je treba vpreči druge stranke, da jih nosijo. Tako so bili v prvi vrsti radikalni, ki naj bi postali njihova žrtve. Pribičević in dr. Žrjav sta se obesila na frak starega Pašiča in kupčija je bila sklenjena. Tako je bila kupljena firma nacionalnega bloka. Izrabili so v svoje podle namene nacionalna čustva našega ljudstva in se v tem oziru prav nič ne razlikujejo od klerikalcev, ki izrabljajo vero v svoje politične svrhe. Z radikalni v Beogradu je bila kupčija hitro sklenjena in naivni pristaši radikalne stranke v Sloveniji so šli z malimi izjemami na lim tej kliki in so bili zopet slavnostno ogoljufani. Naivni dr. Niko Zupanec že sam občuti ta »sporazum« in kakor je nekdanj dr. Ravnihar spoznal vrednost pismenih pogodb s to kliko, tako jo občuti tudi dr. Zupanec.

Konstatirati moramo danes javno, da v Sloveniji nacionalni blok sploh ne obstoja in da so radikalni od dr. Žerjavove klike čisto jasno ogoljufani. V sled tega večina radikalov nacionalni blok sploh volil ne bo. Dokaz: v ljubljanski oblasti je nosilec liste

dr. Žerjav. Po sporazumu bi moral dobiti radikal najbolj okraj. Dr. Županič si je izbral okraja Novo mesto-Cernomelj, kjer je upal na največji uspeh. Demokrati so mu dali takoj klofuto in postavili so za kandidata v okrajih Kranj in Logatec dr. Kramarja, ter ta dva okraja vezali. S tem je dobil Županič hud udarec, ker je Kramarjev okraj močnejši in Županič sploh v poštev ne pride pri eventualnem uspehu dr. Žerjava. V Ljubljani so demokrati kratko malo postavili svojega kandidata brez predhodnega sporazuma s radikali, ki so vsled tega strašno ogorčeni in postavijo protikandidata. V Mariboru so postavili kratko malo kot nosilca lista demokrata dr. Pivka, ne da bi se sporazumeli s radikali. Vsled tega so postavili radikali kot nosilca liste dr. Ravnika. To je torej slika nacionalnega bloka. Ko se enkrat obglavili radikale, so se spravili na našo stranko. Vsi naši pristaši na deželi so tej kliki odpovedali službo, ker jim niso zaupali. Našla sta se pa dva izdajalca kmetijske ideje ter sta srečno zaplavala zopet tje, kamor spadata. V celi stranki sta se našla le dva človeka za izdajstvo in klika demokratov se ne sramuje potom svojega časopisja razglašati, da jih podpira cela stranka. Niso imeli toliko poštenja, da se bi obrnili na vodstvo stranke, temveč so šli k posameznim članom in operirali z denarjem, z grožnjami in obljubami. Na ta način hoče živeti stranka brez programa, brez ideje in brez poštenosti na račun drugih strank. Ker vidijo, da nimajo zaslombe med ljudstvom, hočejo si pridobiti mandate na tak nepošten način. In vse to hočejo doseči potom časopisja, ki se vzdružuje z denarjem nemških firm in nemške industrije. (O tem bomo še govorili). To je slika nacionalnega bloka. Laž — prevara — nasilstvo — denar — so ajevoga gesla — s temi gre v boj in upa na zmago.

Mi tako početje odločno odklanjamo. S poštenostjo in v odkritim vezirjem gremo v boj. Kmetje — ponovno Vas pozivljamo, da se ne pustite begati po plačanih agitatorjih. Zaujajte v naše delo, kdor pa pride k vam pod firmo nacionalnega bloka ga zapodite. Nismo hoteli povzročiti boja med naprednimi strankami, toda demokratska nepoštenost nas sili k temu, da odkrito govorimo.

Najnovejša sramota nacionalnega bloka

Nacionalni blok je dovolil bolgarskemu ministrskemu predsedniku Cankovu prihod v Beograd, kjer je imel posvetovanje s Pašićem. »Razgovor je potekel,« kakor poročajo listi nacionalnega bloka, »zelo pristrano v smislu vzpostavitve prijateljstva med našo in bolgarsko državo, na kar se je pretresalo vprašanje boljševiške invazije na Balkanu in eventualnih skupnih ukrepov, ki naj bi se proti temu storili.«

Poglejmo malo v preteklost. Leta 1912 se je v vinorejski šoli v Buhovu pri Negotinu med srbsko in bolgarsko vlado podpisal ugovor o skupnem nastopu proti Turčiji. Ugovoru sta pristopili še Grčija in Črna gora in v septembru 1912 se je pričela balkanska vojska Srbije, Bolgarije, Grčije in Črne gore proti Turčiji. Turčija je bila poražena in je imela izgubiti celo svoje evropsko ozemlje do Carigrada. Preden pa je bil sklenjen mir, je že Bolgarska napadla svojo zaveznico Srbijo. Hvala Bogu, da je Srbija bila v tem boju zmagovalka, ker bi drugače danes Jugoslavije ne bilo. Posledica bolgarske zahrbtnosti pa je bila, da sta Rumunija in Turčija napadli Bolgarijo in ji odvzeli velik del slovanskega ozemlja: Rumunija Dobrudžo, Turčija vse do Odrina.

Zahrbtni napad bolgarske vojske na srbsko je povzročil bolgarski švabski kralj Ferdinand s pomočjo onih istih političnih strank, ki danes vladajo v Bolgariji. Isti kralj Ferdinand je s pomočjo zopet ravno istih političnih strank leta 1915 pognal Bolgarijo v svetovno vojno na strani Nemčije, Avstrije in Turčije proti Srbiji in Rusiji. Slovanom sovražno početju so se že takrat protivili bolgarski zemljedelci pod vodstvom Stambolijskega. Ferdinand ni poslušal zemljelcev, nego je vrjel Stambolijskega in druge voditelje v ječo. Potek svetovne vojne pa je dokazal pogrešnost Ferdinandove politike. Moral je po begniti in živi danes kot »prevzitek« v Nemčiji. Vlado v Bolgariji je prevzel Stambolijski in pripravil priključitev k Jugoslaviji. Bil je v to svrhu leta 1922 v Beogradu in se tam posvetoval z našo vlado in z našim kraljem.

Kakor je bil Stambolijski iskren prijatelj naše države in odločen pristaš misli, da se mora Bolgarija združiti z Jugoslavijo, ravno tako so kljub porazu še vztrajali politiki starega Ferdinandovega nemškega kova. — Ljudje, ki so na vsa moč sovražili našo državo in mislili samo na to, kje in kako bi nam delali neprilike. V to svrhu so s posebno vno organizirali takozvane čete »makedonstvujočih«, katerih naloga je bila vpadati v našo Makedonijo in pripravljati odepitvev Makedonije od naše države. Tem stari našim sovražnikom je bil osobito Stambolijski trn v peti zato, ker je leta s svojo kmetijsko stranko delal za združitev z našo državo. A vedeli so, da je Stambolijski jeva politika v bolgarskem narodu tako priljubljena, da ga v rednem političnem boju nikakor ne bi mogli premagati. Zato so pripravili zaroto, Stambolijskega so na divjaški način ubili in se polastili oblasti, vlade. Takoj za tem so uvedli na Bolgarskem najbolj krvavi režim, kar jih zgodovina sploh pozna. Od sredine leta 1923 do danes so umorili že blizu 25 tisoč kmetov in drugih pristašev kmečke stranke, razen tega so bili stalno v zvezi z Italijani in Albanci, da bi pripravili napad na našo državo. Posebno pa so vznemirjali s svojimi četami našo Makedonijo.

Vodja teh bolgarskih krvočelnežev in naših največjih sovražnikov je bil sedanji bolgarski ministrski predsednik Cankov. In tega Cankova je naša vlada te dni sprejela v Beogradu, češ da bodo vzpostavljali prijateljstvo med Jugoslavijo in Bolgarijo in da se bodo posvetovali o boju proti boljševizmu. Eno kakor drugo je, kar se tiče Bolgarije, gola laž. Mi si želimo prijateljstva z Bolgarijo, da, mi zemljoradniki si želimo celo združitve z Bolgarijo, kakor si jo je želel Stambolijski. Pašić morda želi prijateljstva, združitve pa ne, kajti on je velikosrb in noče, da bi prišlo v našo državo še več nesrbov. Cankov si prijateljstva z nami ne želi. On stremi samo za tem, kako bi nam odtrgal Makedonijo, Niš, Zajčar, Negotin, Požarevac, sploh vse kraje, ki jih je Bolgarija v Srbiji zasedla od leta 1915 do 1918. Če on prihaja k nam radi vzpostavitve prijateljstva, je to navadna laž.

Kar se tiče boljševizma, je istotako navadna laž, da bi taka nevarnost pretela Bolgariji ali nam. Najmanje pa Bolgariji. Tam vlada med kmečkim prebivalstvom silno nezadovoljstvo proti Cankovu in njegovim rabljem, o boljševizmu pa se more govoriti ravno toliko, kolikor n. pr. med kmeti v Sumadiji ali v Sloveniji. Ako se res pripravljajo kake borbe proti boljševizmu v Bolgariji, tedaj to pomeni, da hoče Cankov s pobijanjem bolgarskih kmetov nadaljevati, a naša vlada mu hoče to odobriti!

Nacionalni blok je pri nas tista politična skupina, ki hoče v Bolgariji podpreti ono stranko, katere je naš največji sovražnik in misli samo na to, kako bi nam mogla odvzeti lep del našega ozemlja. Taka politika kaže naš nacionalni blok v pravi luči in ne zaslužijo ti ljudje drugega, nego naš klic:

Sramujte se, izdajalci!

Pregled o preteklosti in prihodnosti.

(Dopis.)

Ako je bila kdaj potreba, da pregledamo našo politično in gospodarsko bilanco, je letos predvsem to potrebno, ker stojimo pred novim političnim prevratom v gospodarskem in političnem smislu. Ako nas ne zadovolji bilanca preteklosti, je naša dolžnost skrbeti, da se ta zboljša za prihodnost. Ni ga gospodarja-trpina, ki bi bil zadovoljen s preteklostjo. Vsi lepi upi in nade so se razpršile v prazen nič, ostale so le neznesne nadloge, ki uničujejo naše gospodarstvo, trgovino, industrijo, predvsem pa malo obrt, ne samo po deželi, nego tudi po mestih. Zaželjena Jugoslavija nam do danes ni podala onega, kar smo od nje pričakovali. Kdo pa je vsega tega kriv?

Mi sami, vsled naše nezavednosti, politične mlačnosti in ukoreninjene zaslužnosti. Gotovim izkoriščevalcem smo zaupali ter verjeli njihovim obljubam še pred vsakimi volitvami. Ko so nas oropali za naše glasove in prišli do svojih mandatov, se jim ni videlo vredno, da bi nam javno pokazali vsaj figo, nego so skrbeli edino le za sebe! Molče so pritrjevali finančnikom, ko so ti nastavljali svoje pijavke, da nam izpijejo zadnjo kapljo življenske snovi, s tem da izpraznijo naše žepce v obliki raznih davčnih bremen. Poleg tega so hišnim po-

srestnikom odvzeli vsako lastninsko pravico do njihovih imovin. Hišni posestnik je danes samo še črni suženj, ki ima edino čast, da plačuje davek državi, nima pa pravice do stanovanja v lastni hiši, še manj pa kak ugovor, ako mu neljubi gostje rušijo dom, za katerega so se žrtvovali njegovi predniki ali on sam s svojo družino. Tem so obetali ljudski sleparji, da se ukine stanovanjska naredba z 31. decembrom 1924, kar je velika večina najemomalecev tudi odobrvala, razen pičlo število parasitov, ki hočejo biti gospodarji nad tujo lastnino in po nizki ceni še naprej uživati udobna stanovanja, ne oziraje se na glas vesti in socialno pravo gospodarja, ki mora biti zadovoljen s tem, kar mu drugi diktirajo. Največja sramota je to za vsako državo, ako oropa vseh lastninskih pravic one državljanke, kateri plačujejo najvišje po krivici jim odmerjene davke. V nazadnjaški Turčiji bi se ne smelo nikdar kaj takega zgoditi.

Kdo je za vse to odgovoren? SLS v prvi vrst in njenih 21 tigrov, poleg štirih ministrov, ki so sedeli pri vladnih jasliah in pridno zobali zrnje človeških žuljev. Ali vas ni sram preteklosti? Kakšen odgovor bodete dali na to?

Kaj pa sedanja brezparlamentarna vlada z dr. Žerjavom, je li kaj boljša? Prav nič, tem slabjša, ker ruši že tako razrahljano ustavo ter se poprijemlje one rešilne bilke § 14. avstrijskega zakona, kateri je bil za Avstrijo največja nesmisel in sramota, za Jugoslavijo pa naj postane »idejal«. Sramota je to za toliko hvalisani narodni blok. Ali ste toliko najjvni, da mislite, da je ni samopomoči? Zelezo se kuje, dokler je žareče! Vsi oni, ki hočejo dobiti svoje lastninske pravice nazaj, naj ne pozabijo na dan 8. februarja, dan obračuna in plačila!

Ne verujte pristašem korumpiranih strank! Preteklost je pokazala, da je za naše pravice imela edino SKS sočutje in smisel, saj je ravno gospod Ivan Pucelj pokazal svojo najboljšo voljo, da se odpravijo navedene krivice hišnim posestnikom. On in njegovi kolegi so se zavedali, da se z enako odredbo prav lahko upropasti tudi kmetijski stan.

Pravi ljudski zastopnik bode po svoji prisegi vedno izvrševal vestno svojo dolžnost in ne bo nikomur povzročal krivice. Tako so doslej delali tudi poslanci SKS, zato naj tej stranki zaupajo svoje glasove vsi hišni posestniki 8. februarja. Z korumpiranci drugih strank pa obračunajmo ta dan! Prišel bode čas spoznanja tudi, pri zapeljanem kmetiskem ljudstvu, da je njegova moč le v samopomoči lastnega stanu, da se dvigne iz političnega močvirja in postane faktor, s kojim bode računati. Vsi gospodarski sloji bodo le od njega smejo pričakovati pomoči. Od advokatov, bankirjev in od politikujočih duhovščine naj jugoslovanski kmet, obrtnik in hišni posestnik ne pričakuje pomoči. Vsi ti se borijo za svojo lastno existenco, da se jim ne skrivni ni eden las. Le pogledjmo, kaj jih vleče v skupščino? Visoke dnevnice po 1200 kron dnevno. Da bodo imeli priliko ščititi svoje privilegije kot je advokatska tarifa, zdravniški honorarji, visoke bančne obresti in druge bančne špekulacije, in to na račun gospodarskih slojev, ki so jih premetili z raznimi lepimi frazami ob volitvah. Kaj jih briga ubogi zaslepljeni narod, s čim naj plačuje visoke davke in nebroj drugih prispevkov, glavno jim je, da se njim godi dobro!

Zato se ozrimo nazaj in pogledjmo z bistrim razumom v prihodnost in tako dobimo sklep, komu smemo zapupati našo usodo dne 8. februarja 1925. — Eden izmed mnogih, ki želi dobro svojem bližnjemu, kakor sam sebi, a ni kandidat!

Dopis obrtnika z dežele k novemu letu 1925.

Prihaja zopet novo leto, ki naj bi prineslo obrtništvu več sreče in blagostanja, kakor vse dosedanje, kar obstoji Jugoslavija. Dosedanjega neuspeha smo seveda obrtniki sami največ krivi, ker smo razbiti po vseh meščanskih in nedelavnih strankah; zato je potrebno, da sledimo z največjo pozornostjo dogodkom v prihodnjem novem letu. Kakor vsi stanovni, tako se pripravljamo tudi obrtniki na bodoče volitve 8. februarja 1925. Vse stranke, posebno mestne se zelo pulijo za obrtne glasove ter nam obetajo najboljšo bodočnost, tako, kakršne še ni bilo na svetu, samo da bi zopet zapeljali in presleplili podeželjsko obrtništvu.

Prvo pogledjmo stranko SLS. V SLS vidimo, odkar naša država ob-

stoji, da se ni eden teh poslancev, če ravno so se imenovali »tigrici«, ni najmanj ozrl na obrtnike in še celo obrtnik je bil poslanec SLS, namreč nekdanji čevljar Stanovnik. Seveda sedaj mu ni treba več sedeti na stolu, ki ima samo tri noge, ampak si je preskrbel boljšega, no kaj potem obrtništvu! Vsi drugi pa itak nimajo pojma. Prva in zadnja njihova misel in delo je bilo za njih privržence, osobito za duhovne.

Druga enaka stranka je JDS. Ko je sedel na ministrskem stolčku slovenski minister za socialno skrbstvo, je bilo najuspešnejše delo, da je dal centralizirati bolniške blagajne cele Slovenije in tako je prenesel težke milijone naših žuljev v Zagreb v roke bankirju Praprotniku ter nam še istega postavil na željo nekih Ljubljanskih gospodarjev za »obrtne zastopnike«, oziroma kuratorja za naše žulje, čeravno sam ni nič dodal k temu velikanskemu znesku. Ali bi bilo morda sramotno za mesto Ljubljano in g. ministra, ako bi stala že pričeta velika stavba v Ljubljani, »sanatorij«, ki bi bil njej in vsem obrtnikom in delavcem v ponos in v slučaju potrebe tudi zaščita? Zato naj se voditelji te stranke raje obrnejo na neizvoljenega ministra, ki ima danes resort za šume in rude v Beogradu ter naj vpreže vse moči, da dobimo Slovenci svoj denar nazaj ter naj centralizira raje samo Slovenijo ter prepreči velikanske stroške glede uradnikov tega zavoda. Tudi naj ukrene, da nam ne bodo pošiljali iz poslovnic položnice od okr. glavarstev in sodnij.

Tovariši obrtniki, zato se ne dajte begati od raznih takih in enakih gospodarjev ter povejte vsakemu v obraz resnico, katere je v tem dopisu. Kadar nam popravijo vse to in zmanjšajo davke, takrat naj se zopet pojavijo med nami, a le s čistimi rokami. Vsi pa, ki berete ta dopis, ga dajte prebrati še svojim tovarišem soobrnikom ter volite dne 8. februarja Samostojno kmetisko stranko, v kateri so naši stanovski sotrpniki-kmetje in delavci, ker nas bodo gotovo boljše zastopali, kakor pa duhovni in advokati. Naša skrinjica je tretja po redu. — Obrtnik z dežele.

Zlo našega naroda.

(Dopis.)

Dan za dnem slišimo pritožbe, da gospodarsko nazadujemo, da draginja vsakdanjih potrebščin ne pojenja v kljub porastu dinarja, da na drugi strani padajo cene domačih pridelkov, zlasti lesa in živine, da so naši kmečki gozdovi večinoma že izsekani, da se naš kmetovalec zopet poglablja v dolgove, da je pri vsem tem davčni vijak vedno hušji in neznosnejši ter da naše davčne oblasti pri izterjavanju davkov ne poznajo prav nikakega obzira. Vse te pritožbe so večinoma opravičene, saj plačuje naše prebivalstvo danes sorazmerno s predvojnimi in medvojnimi časom mnogo več davka kot preje, ter je naravnost očitno, da takih bremen trajno ne bo moglo vzdrževati. Nič pa ne misli in ne razmišlja o tem, zakaj so pri nas razmere take in kako naj bi se istim odpomoglo.

Gotovo je, da potrebuje vsaka država dohodke za kritje svojih izdatkov, toliko bolj potrebuje dohodke naša domovina, v koji je svetovna vojna opustošila cele pokrajine in koji je bilo treba takorekoč znova ustvariti iz razvalin. Noben pameten človek ne bo odrekal državi pravice, da zahteva potom davkov kritje svojih izdatkov, noben pameten človek pa tudi ne bo dvomil o tem, da mora prispevati k kritju državnih izdatkov vse prebivalstvo v jednaki meri po svoji »gospodarski zmožnosti«.

Naša država je nastala iz različnih pokrajin, od kojih je vsaka imela svojo posebno davčno zakonodajo, vsaka pokrajina je v drugi meri in razmerju ter na drug način plačevala državi svoje prispevke. Slučajno je bil v tem oziru najhušji sistem bivše Avstrije ravno najhušji in ti davčni zakoni bivše Avstrije veljajo za Slovenijo in Dalmacijo še dandanes, dočim druge pokrajine raznih naših davkov ne poznajo.

Nehote se vsiljuje človeku vprašanje kako je mogoče, da zamore država zahtevati od Slovencev toliko večje davke kot od drugih državljanov. Če pogledamo v zgodovino našega razvoja po prevratu, dobimo v tem oziru prvo naredbo bivše narodne vlade v Ljubljani z dne 4. novembra 1918, ki določa, da se vse dosedanje deželne naklade vseh vrst in brez vsake izjeme do nadaljnjega ukrepa pobirajo in zaračunajo v isti izmeri in na isti način, kakor doslej.

Ta naredba bivše narodne vlade je razumljiva, naravna in pravična,

če pomislimo, da se je izdala tik po prevratu, da je bilo treba obdržati vse javne urade, da je bilo treba plačevati uradnike in da deželna vlada ni mogla iskati kritja za te izdatke drugje kot v davkih, ki so obstojali že v bivši Avstriji.

Kakor je bila upravičena gorenja naredba narodne vlade v Ljubljani, tako je bil nepremišljen in krivičen takozvani pooblastilni zakon začasnega predstavništva v Beogradu iz leta 1919., ki je pod podpredsedstvom dr. Korosca pooblastil centralno vlado v Beogradu, da sme pobirati v Sloveniji neomejeno na čas poleg drugih davkov še vse one davke iz bivše avstrijske zakonodaje. Na podlagi tega pooblastilnega zakona se pobira sedaj pri nas in v Dalmaciji tudi dohodninski davek, dočim vse druge pokrajine ne plačujejo tega davka. Dohodnina takoj po prevratu ni bila toliko občutna kot je danes, ko so cene v primeri s takratnim časom silno narastle. Če je kdo posekal leta 1919. v svojem gozdu gotovo količino lesa, je po takratni vrednosti lesa in obstoječem davčnem zakonu plačal procentualno dosti manj davka od izkupila za les kot ga mora plačati danes od iste količine lesa. Naš davčni zakon se opira na progresivni sistem, ki zahteva od višjih dohodkov ne samo številno temveč tudi procentualno višje davke po gotovi predpisani stopi in poleg tega se tudi vojni pribitek od dohodnine pobira v progresivnih odstotkih. Vsled tega je mogoče slučaj, da je plačal naš kmet od gotove količine posekanega lesa pred vojno na dohodnini samo 2% od izkupila za les ter je ostalo njemu še 98% izkupila na svobodno razpolago, dočim bi moral danes plačati od iste količine posekanega lesa vsled današnjih višjih cen na dohodnini po 12% od izkupila in bi mu torej ostalo na razpolago samo še 88% od izkupila.

Vsak človek z normalnimi možgani je moral po prevratu opaziti kako draginja neprestano raste in prav gotovo so opazili to tudi zastopniki naših klerikalnih volilcev. Radi tega je neodpustni greh, da so oni v skupščini glasovali za pooblastilni zakon glede davkov časovno popolnoma neomejeno, s čemur so privolili, da se sme za vsa bodočnost pobirati od našega prebivalstva tudi dohodnina, čeprav je druge pokrajine ne plačujejo in čeprav lahko ta davek naše prebivalstvo vsled spremenjenih razmer gospodarsko uniči. To glasovanje se da tolmačiti samo na ta način, da je bil narodni interes tem zastopnikom našega naroda deveta briga, ali pa na ta način, da se oni niso zavedali škodljivega pomena in posledic tega zakona za slovensko prebivalstvo, ker niso poznali davčnega zakona in ga v svoji komoditeti ali niso niti prečitali, ali pa ga v kljub prečitavanju niso razumeli, s čemur so podali jasen dokaz, da nimajo potrebne zmožnosti in volje zastopati interese naroda in da smatrajo za svoj cilj samo tople sedeže v vladi.

Napačen in krivičen je torej vsak očetek napram Srbom, da nas oni odrajo, da moramo mi plačevati dohodnino, dočim je oni sami ne plačujejo, kajti nikdo bi nas ne mogel siliti k plačevanju dohodnine, če bi naši klerikalni zastopniki ne bili takrat tako slepo privolili v gorejni pooblastilni zakon; nasprotno bi bilo zameriti zastopnikom srbskega naroda, če bi oni takrat te ponudbe naših zastopnikov ne bili sprejeli, ker je država baš takrat ob svojem postanku najbolj potrebovala denar za kritje izdatkov.

K tem davčnim bremenom se je lansko leto pridružil še nov pritisk v obliki zakona o dvanajstih, ki ga je izdelala takratna samoradikalna vlada, ki določa izreden pribitek k vsem neposrednim davkom in državnim pribitkom še 30%, pri zemljiškem davku pa kar 500%. Ta zakon je izdelala takratna samoradikalna vlada in na prvi pogled bi si človek mislil, da na tem zakonu ne zadene Slovence nikaka krivda. Če pomislimo, da so bile lansko leto po izvršenih volitvah vse stranke v našem parlamentu proti samoradikalni vladi in da so pozneje to vlado omogočili edino naši klerikalci s znanim Markovim protokolom, s katerim so se zavezali podpisati to vlado, je jasno, da bi brez privoljenja naših klerikalcev nikdar ne bilo prišlo do samoradikalne vlade, a nobena druga vlada bi ne bila mogla vsiliti nam Slovencev vrhu vseh že itak prehudih davčnih bremen še po višane davke. Tudi v tem oziru smo si torej Slovenci sami krivi, da smo poslali z usodnimi volitvami dne 18. marca 1923 kot zastopnike slovenskega naroda v Beograd 21 tigrov brez možgan, brez zmožnosti, brez zavesti dolžnosti in brez volje do izpolnitve

DEMOKRATI SE ZDRUŽIJO Z RADIKALNO STRANKO.

Beograd, 26. decembra 1924. Vaš dopisnik se je razgovarjal danes z ugledno osebo iz radikalne stranke ter je med drugim prišel tudi pogovor na razmerje med samostojno demokratsko stranko (Pribečević - dr. Žerjav) ter med radikali. Ugledni politik radikalne stranke je dobesečno izjavil: »Radikali in Samostojni demokrati (Pribečević - dr. Žerjav) sodelujejo za sedaj pri volitvah pod firmo nacionalnega bloka, ker se popolnoma lužija obeh strank radi raznih težkoč se ni mogla izvršiti. Prepričan pa sem, da se obe stranki združita po volitvah v radikalno stranko, ker stremita obe za istim ciljem.« S tem je torej jasno dokazano, da je že danes takimenovali nacionalni blok samo radikalna stranka oziroma da sta dr. Žerjav in Pribečević samo Pašičev privesek, kdor torej voli nacionalni blok — voli radikale.

KLERIKALNA GOLJUFIJA NA OBČNEM ZBORU KMETIJSKE DRUŽBE.

Prišli smo na sled goljufiji, ki jo je povzročil na občnem zboru Kmetijske družbe klerikalni občinski tajnik Jovan iz Sv. Križa pri Kostanjevici. Delegat je bil Marolt. Ta je na dan občnega zbora ostal doma, ker je ta dan točil vino; da bi pa glas vendarje oddal za klerikalce, je poslal na občni zbor tajnika Jovana. Iz aktov Kmetijske družbe smo se prepričali, da je Marolt volil, čeprav je bil tisti dan doma. Po zaslišanju prič pa smo dooznali, da je za njega volil Jovan. — Celotno zadevo smo javili državnemu pravdnstvu, ki se bo z Maroltom in Jovanom o podrobnostih pogovorilo.

ZA ŽUPANIČNO DROFENIK.

Kakor so svoječasno opeharili v Ljubljani z Reisnerjem dr. Ravničarja, kakor so z vezavo močnejših okrajev Kranja z Logatec osleparili dr. Županiča tudi za poslednjo nado namestništva, tako se je sedaj zgodilo tudi z g. Drogenikom. »Slov. Narod« poroča, da so vezali za radikalnega kandidata g. Dolničarja sreza Maribor levi breg in Ptuj. Po statistiki zadnjih volitev sta Dolničarjeva okrajna dala JDS in radikalnih glasov 1407, za g. Drogenika vezana okrajna pa samo 981. Iz tega postopanja je razvidno, da izdajalec strankinih programov nihče ne mara, nego jih samo izkorišča.

DEMOKRATSKA MODROST.

Demokratski agiator iz Cerknice je potoval po okraju, kjer kandidira na naši listi — naš odlični tov. Stanko Lenarčič, župan bloški. Demokratec je na tej rajzi žalostni pripovedoval, da Lenarčič samo zato kandidira na listi SKS, ker je podkupljen od bahaških kmetov! Sijajna modrost demokratske soli!

ČUDNA BRZINA POŠTE.

22. decembra s sosedne pošte odposlani plakati za naš šhod v Cerknici so bili naslovljencu dostavljeni šele 27. decembra popoldne. V čigavi službi je pošta?

NOVO KORITO.

Vrhniški živinozdravnik Ipavec, namestnik radikalnega kandidata, je zvedel na Drenovem griču na shodu SKS razveseljivo novico, da bodo od slej radi cepitve prihajali k njemu vsi Žerjavovi prašiči.

Dopisi.

STAJERSKO.

Jarenina. Izjava. Ker dežuje v naše Slov. Gorice kar trumoma »Severnih straž« in ker dobivam več dopisov od naših poštenih ljudi ter osebnih vprašanj in ker ne morem vsakemu osebno odgovorjati, zato sem prisiljen, da potom »Kmetijskega lista« odgovorjam: »Severna straža« je listič, katerega so izdali g. dr. Žerjav, stari srbski politik Pašič in dva naša izdajalca z namenom, da bi naše kmetstvo in delavsko ljudstvo osleparili in zaslužili. Ako bode oddali svoje kroglice v skrinjico, kjer bo napis Narodni blok, smo izgubljeni. Tudi »Slov. Gospodar« in »Straža« nista naša lista. Te je ustanovila klerikalna gospoda, doktorji, profesorji, duhovniki, za sebe ter nas lovijo pod imenom SLS ali Kmečke zveze ter so nas že tako zvezali, da ne moremo več dihati. A krivi smo si sami, kajti ti gospodje skrivajo samo za sebe, naš uboge pare pa bičajo s strašnimi davki, z izvozno carino, s tem, da nam nastavlajo cene za naše pridelke, seveda z velikimi obrestmi. Veletrgovcem in industrijam pa pomagajo z državnimi podporami, z našim denarjem, a iz nas brijejo očitno norca. Tretja strašna kuga in šiba božja, ki

prihaja k nam, je Radičeva stranka, katero vodi Prepeluh. Tudi socialdemokratska stranka ni za nas, kajti to je stranka mestnih in tovarniških delavcev. Edini in pravični izhod, da popravimo vsaj delno strašno radikalno-demokratsko in klerikalno nesrečo, je, da gremo v boj pod zastavo Samostojne Kmetijske Stranke, ki jo vodi naš nad vse spoštovani in pravični tovariš bivši minister in poslanec kmet Ivan Pucelj s svojimi kmečkimi zastopniki. Ako bode volili prave kmete, potem bo strti tisti strašni bič, ki ga vihte nad kmetom druge tu navedene stranke. Zato vam ključem kot navaden kmet: Združimo se vsi pod zastavo Matije Gubca, to je naša prava stanovska zastava SKS! Vsi vzrite kroglice v skrinjico tam, kjer bo nosilec liste Ivan Pucelj. Ako bode volili vsi svoje sveto dolžnost, bo zmaga naša; naši krvosesi bodo poraženi, nam pa bo zasijalo solnce svobode in sreče. — Josip Gungl, posestnik v Jarenini.

Maribor. Čudna so pota božje previdnosti. Narodni borec, kakor se pač sam zmiraj ponaša g. Jože Drofenik, ki je dne 18. januarja 1924 v Celju rohnel in v svoji sveti jezi pridigoval, da so tisti, ki se z demokrati družijo propalice, izvržki človeštva in bog zpa kaj in ravno tako na eni mariborski seji se strašno hudoval nad onimi, ki čitajo »Jutro« in druge napredne časopise, da je to strup za nas in je psoval z najgršimi psovki stranko JDS itd. Čudno se nam zdi, da je mogoče možu, ki pravi, da je pošten politikar, da menja v enem kratkem času svoje politične nazore, tukaj se vidi, da se nam gre pač za osebno čast in drugo je pristranska stvar, da se družijo danes s tistimi, ki jih je večeraj proklel. »Ja čudna so tudi pota politične previdnosti.«

Iz Zavodnjega nam poroča naročnik našega lista: Že dalj časa se mi je zdelo sumljivo počenjanje našega sladkobesednega Martina Ročnika. Ko pa berem v poročilu o sestanku v Mariboru, da je tudi on med onimi maloštevilnimi, ki so podpisali Drofeniku demokratsko radikalni program, sem se prepričal, da je bila moja sumnja prava. Ročnik je gosposki demokrat in Samostojna mu je služila samo v to, da je napeljal vodo na svoj mlin. Zato kličem vsem našim kmetom in delavcem: Proč od Ročnika, ki nas že dolgo vodi na napačno pot, spregledite tudi drug!

Mariborska okolica. »Severna Straža«, glasilo izdajalec kmetkega naroda, imenuje v različnih svojih člankih, da so se različni sej in zborovanj SKS udeležili ljudje z ulice. Pozivljamo »Severno Stražo«, da nam imenuje imena ljudi iz ulice, ker se je udeleževalo sej pač razno ugledno občinstvo iz Mariborske okolice in to zvesti pristaši SKS in kmetске ideje. Seveda gospodje izobraženi okoli »Severne Straže« smatrajo nas kmeta ljudi z ulice, to je pač mišljeno mestni postopač in takimi bi se naj naši kmetje družili. Vidi se kako ljubite podeželski narod, zato ste nas izbiti. Udeleženci sej SKS.

Sv. Jurij v Slov. gor. Posestnik N. N. iz Sv. Jurja je obljubil neko svoto za nabavo novih zvonov. Ker pa iz finančnih razlogov obljubljene svote ni položil, je dobil te dni od kr. notarja iz Sv. Lenarta v Slov. gor. opomin, s katerim se ga opozoruje, da naj takoj plača, da se izogne nepotrebnim stroškom. Take so torej klerikalne dobričine! Zavedajmo se in pokažimo 8. februarja namesto kroglice figo v skrinjico naših gosposkih tiranov.

Iz Slovenjgradca. Na Stefanovo 26. t. m. smo imeli lep in pomenljiv sestanek zaupnikov našega sreza, na katerem nam je tovariš Lipovšek iz Maribora v lepih in zbranih besedah očrtal delovanje stranke in izdajalsko delo dr. Bog. Vošnjaka in Jož. Drofenika. Izključitev iz stranke teh dveh škodljivcev kmetске misli smo vzeli z velikim odobravanjem na znanje ter enoglasno izrekli prokletstvo nad njunem izdajalskim delu; barantači in izdajalci naše kmetске ideje in misli tudi ne zaslužijo nič drugega. Zavračamo tudi v popolni meri trditve Drofenika in Vošnjaka, da bi vodstvo SKS za mariborsko oblast bilo podrejeno le ljubljanski diktaturi, saj smo se na zadnjem sestanku v Mariboru prepričali, da ljubljansko vodstvo brez odobritve mariborskega ne stori nobenih važnejših sklepov. Tovariša Lipovšek poznamo kot pridnega, navadnega kmeta in zvestega delavca za našo kmetско misel ter mu kot predsednika izrekamo popolno zaupanje. Enoglasno smo imenovali kandidata za naš srez tovariša Ivana Kac, posestnika in večletnega župana v Smartnem pri Slovenjgradcu in njegovega namestnika

tovariša Konrada Iršiča, pos. in trgovec v Mislinju. Oba sta nam že v naprej močna poroka, da kmetška misel tudi v našem okraju mora zmagati. — Odlikovanje zaslužnih gasilcev. Načelnštvo našega gasilnega društva je zaprosilo skozi ljubljansko gas. zvezo, gosp. ministra notranjih del za odlikovanje gasilcev Luka Pogorevčnik, kolarski mojster, Miroslav Pruš, pos. in čevljarjski mojster in Miha Pruš, pos. in čevljarjski mojster vsi v Slovenjgradcu. Na predlog ministra notranjih del jih je Nj. Vel. kralj Aleksander, dne 11. decembra 1924 odlikoval za 40-letno pridno delovanje v gasilstvu z zlato kolajno.

Šmarje pri Jelšah. — Občni zbor krajevne organizacije SKS se je vršil 21. decembra t. l. Udeležba je bila nad pričakovanje dobra. Sestanek je vodil tov. Drobne iz Dvora. Poročala sta tovariša Taborne in Debelak. Iz izvajanj poročevalcev in odobravanja zborovalcev je sledilo, da kmetje našega okraja ostro obsojajo samovoljno postopanje izdajalec kmečkega programa in kmečke stranke gg. Drofenika in Vošnjaka. V odbor krajevne organizacije so bili na to zvoljeni sledeči tovariši: Preds. Taborne (Stranje); podpreds. Strašek A. (Bobovo); tajnik Taborne; blagajnik Drobne M. (Dvor); odborniki: V. Kranjc (Predelj); Fr. Stiplovec (Škofliza); J. Strašek (Stranje); Fr. Strašek (Bobovo); Fl. Nunčič (Vrh). Pregledovalec: Fr. Vogelšek (Bela). Po volitvi so navzoči takoj nabrali precejšnjo svoto za volilni fond.

Kozje. Naš okraj se za SKS sijajno razvija. Drofenikovo izdajalstvo odklanjamo in mu že danes povemo, da je v našem okraju ves njegov trud zastoj. Ze v Mestinjah smo Drofeniku pokazali, kako o njegovem početju mislimo. Vse, kar se je zgodilo za tem, nas je samo potrdilo v prepričanju, da smo mi na pravi, Drofenik pa na zgrešeni poti. Poročati vam moramo tudi, da je pri Sv. Petru pod Sv. Gorami, tam ob hrvaški meji, nekaj Radičevih ljudi. Klerikalci se sedaj potegujejo za njihove kroglice, ker je Radičeva stranka razpuščena. Klerikalci so zavezniki Radiča. Mesto da bi ga sedaj branili, pa se spuščajo, da bi ga ogrizli, kakor vrane mrhovino. Kdo bi klerikalcem še verjel?

IZJAVA.

K. notici »Severne Straže« št. 2 z dne 18. dec. 1924 »Na koga se naslanja g. Pucelj«: Med drugim se mi očita, da sem pri zadnjih volitvah bil priganjač za Schauerja itd. Izjavljam, da sem pripravljen dati vsakemu, ki mi dokaže, da sem pri zadnjih volitvah agitiral za Nemece ali sploh kdaj v življenju, celo svoje posestvo in celo premoženje. Nikdar v življenju se nisem udeleževal nemških prireditev, kakor ljudje, ki mi predbaci vajo nemčurstvo, spoštoval pa sem in bom vsakega poštenega človeka ne oziraje se na narodnost in se bom pri tem zmiraj zavedal, da me je rodila slovenska majka.

Dopisnika pozivljam, naj se poslužijo dane mu ugodne prilike, dokler pa tega ne stori, ga smatram za nesramnega lopova in obrekovalca, pa naj bo kdor si hoče.

Anton Šuman, posestnik, Vosek.

KOROŠKO.

Iz mežiške doline. — Bližajo se volitve. Vsakdo, kdor je politično zrel, bode uvidel, da so volitve nad vse važen faktor v javnem življenju, kjer lahko vsak posameznik odloča v svojo prid in korist. Ako pogledamo naše delavce vidimo, kako so združeni v stanovske stranke, ker le samo te se v polni meri brigajo izključno le za delavske interese. In kmet, še danes si privesek raznim gosposkim strankam, ki te seveda poznajo samo tedaj, kadar te rabijo za volitve, drugače si jim pa deveta briga. Zato je treba, da se tudi mi kmetje stanovsko organiziramo, da bomo vsaj v doglednem času dosegli stopnjo, ki nam v naši državi po vsej pravici gre. To storimo pa z vstopom v SKS, ki je članica zemljoradniške stranke in pa z naročanjem našega stanovskega glasila »Kmetijskega lista«. Vse kar je drugo, ni za kmeta. Nacionalni blok (SDS) kriči: volite nas, država je v nevarnosti, razpadla bo itd. — Vprašamo pa vas razne bankirje, advokate itd., kdo je glavni in največji branitelj države v slučaju vojske, ali niso ravno kmetjski sinovi, kaj bi bilo, ko bi teh ne bilo. — Drugi kričijo spet, volite nas, Slovenstvo je v nevarnosti, hočemo avtonomijo itd. Dokazano je pa, da se drži ravno po kmetih v obmejnih krajih še najdalje slovenski jezik, medtem ko vsi drugi stanovji prej zapustijo in pozabijo slovenski jezik. Vse razne volilne šla-

gerje lahko na podoben način ovzremo. Samo kmet sam, ki ga v vseh delih naše države žulijo in gulijo ene in iste pijavke, seveda pod raznimi imeni, si bo najbolj znal pomagati, ako bo na vladi. Gotovo ne bo metal delnarja po nepotrebnem vun in si s tem nalagal ogromnih davkov. Skrbel bo tudi najbolj primerno za svoje sinove vojake, ker so njegova kri. Skrbel bo pa tudi pošteno za potrebno uradništvo, ker je prepričan, da brez dobrega uradništva ni mogoče biti dobre uprave. Nastopal bo seveda primerno proti raznim špekulantom, ki si hočejo iz kmetjskih žuljev kovati svoj profit. Živel bo tudi v lepi slogi z brati Srbi in Hrvatimi. Pomagali si bodo eden drugemu. Slovenski kmet gotovo ne bo iskal dobička ne pri Hrvatskem in tudi ne pri Srbskem in seveda tudi ona dva ne pri Slovenskem. S tem bo na mah in brez vsakega šundra rešen naš nesporazum in spor, ki je vsem na škodo. Seveda pri tem gotovi gospodje ne bodo imeli dobička in bodo zato na vse mogoče načine nasprotovali in nasprotujejo kmetiskemu pokretu. Kmet bo znal tudi najbolj upoštevati razne lokalne in krajevne razmere in se ravnal po teh. Slovenski kmet, posebno še iz naše doline, ne pozabi, da hočeš biti vreden potomec tistih kmetov, ki so si pred stoletij na gosposvetem polju sami volili svojega kneza. Izkažeš se vrednega samo s tem, da voliš 8. februarja 1925 SKS, ki je edina tvoja prava zaščitnica. Pomagaj si sam in pomagano ti bo. — Kmet.

KRANJSKO.

Iz skofjeloškega okraja. Besedolomna demokratska stranka si pri nas sploh ne upa javno nastopati. Na skrivaj obletava naše posamezne pristaše. Ker njihova bankarska firma ne vleče, so začeli z denarjem. Nekega uglednega našega pristaša so hoteli kupiti za svojega priganjača. Rekli so mu, če to stori, dobi lahko na roko 100.000 K. On pa ni hotel postati izdajalec Iškarijot ter je odklonil srebričke in ostal zvest našemu programu. Med tem pa celo njih lastni pristaši v Stari Loki izjavljajo, da bodo rajši volili klerikalce, kakor pa nasilne orjunaše. Pri tukajšnjih klerikalcih vlada velika poparjenost. Ze ko je bil Korošec v Kranju ter hotel vsiliti za Brodarjevega namestnika nekega tržiškega Zidarja, so zahtevali, da mora biti namestnik iz Skofjeloškega okraja, ki jim tudi po vsej pravici gre. Ker ti neubogljivi zvezarji niso marali za gorenjskega obrtnika, so jih pa še bolj zavezali ter jim kakor za sramoto in za kazen dali ljubljanskega advokata Mohoriča. Tako je postala kmečka zveza v našem okraju brez zastopnika. Kmetje! Povrnite milo za drago ter oddajte 8. februarja glasove svojemu stanovskemu tovarišu kmetu Starmanu.

Medvode. Občni zbor kraj. org. Medvode je bil preteklo soboto pri I. Bohincu. Tov. Jos. Šuštaršič je otvoril zbor, se zahvalil za obilno udeležbo in podal besedo tov. geom. Mravljetu, ki je poročal o gospodarskem in političnem položaju. Po njegovem poročilu je bila volitev novega odbora. Izvoljeni so: Val. Jauhar, Zeje, predsednik; Jos. Šuštaršič, Seničica, podpredsednik; Mart. Kozjek, tajnik. Odborniki: Fr. Volšak, Zbilje; Ant. Kuralt, Zg. Seničica; Peter Polanc, Sp. Seničica; Soršak Fr., Ladija; Drešar Peter, Svetje; I. Bohinc, Medvode; Barle, Preska; Kožuh Iv., Goricane; Jare Fran, Vaše; Bergant Iv., Seničica; Knific Andrej, Rakovnik. Ob splošnem prepričanju, da se bo kmetu in obrtniku le tedaj bolje godilo, kadar bo sam stvoril svojo kmetško vlado, je bil lepo uspeli občni zbor zaključen.

Velike Lašče. Na Stefanovo se je pri nas vršil zelo dobro obiskan šhod SKS. Predsedoval je tov. Hiti, poročal pa tov. Pucelj. Na shodu je bilo tudi precej klerikalcev. Soglasno so vsi zborovalci odobraval izvajanja našega tov. Pucelja. Veseli nas, da prihajajo na naše shode tudi nasprotniki in tako na najmerodajnejšem mestu zvedo, kaj hočemo. — Isti dan popoldne je bila v sokolski dvorani Gregorčičeva svečanost. Predaval je o pesniku Gregorčiču tov. Ivan Al-

brecht, urednik »Grude«. Razum tega so bile na dnevnem redu deklamacije raznih Gregorčičevih pesmi. Tov. Pucelj je deklamiral pesem »Oljki«. Diletantje našega »Sokola« so na to zelo dobro predstavljali burko »Ljubosumnost«. — V nedeljo 28. t. m. je zopet Ciril-Methodova podružnica pridelila zabavo v sokolski dvorani. Diletantje so vprizarili burko »Trije tički«. Igralo se je zelo dobro.

Tomislav. V nedeljo 21. decembra je pri nas imel tov. Pucelj zelo dobro obiskan šhod. Prišli so tudi nasprotniki, toda prav vsi so odobraval Puceljev govor. Pri tej priliki je nabral tov. Ivan Lenarčič za tiskovni sklad 86 Din. Naša občina bo pri volitvah 8. februarja, kakor vselej glasovala za SKS.

Zg. Siška. Lov, ki ga je priredila JDS v Zg. Šiški za ponovne županske volitve, ni imel uspeha za JDS klub temu, da se je vršil z veliko obširnejšim političnim ozadjem, kakor je to predstavljali zadnji »Kmetijski list«. Vedeli smo, da bo pritisk velik, da bo pa tako nesramen, da se bo pritisakalo tudi na predstojnike izvoljenih odbornikov, si pa nismo mislili; tudi smo mislili, da ima kandidat JDS toliko časti v sebi, da pod tem pritiskom kandidature JDS več ne sprejme, ker smo mislili, da že njegova sokolska čast tega ne dopušča, pa smo se tudi tukaj zmotili. Vkljub temu, da so nadedi vse sile, je ostal njih kandidat zopet v manjšini in je bil ponovno izvoljen za župana naš dični pristaš tov. Andrej Perko.

Ko spet smo si izbrali Andreja, ki ni prijatelj terorja, pa tukaj se oglasi nekdo, da za letos Andrej nam županil ne bo!

Rakitna pri Borovnici. Pretekli teden smo imeli v naši vasi komisijo za zgradbo v resnici potrebne nove ceste, katero nameravajo izpeljati od nas do Borovnice. G. župnik je na dan te komisije povabil k nam v Rakitno tudi g. Smodeja. G. župnik je pač mislil, da bode ta dan najugodnejša prilika v svrhu agitacije za poslanskega kandidata. Pa se je zelo varal. Velika smola za njega in njegovega kandidata je bila, da se je te komisije udeležil tudi g. Stanovnik. Ravno ko je bila komisija zbrana v gostilni pri Logarju radi sestave zapisnika, stopi v gostilno tudi novi klerikalni kandidat g. Smodej. Ta presenečeni obisk je na vse navzoče napravil nekako neprijeten vtis. Gosp. Smodej je pri vstopu v gostilno prebledel, podal vsem navzočim roke ter se vsedel molče k sosedni mizi. Kake agitacije si pa vendar ni upal vsled navzočega g. Stanovnika razviti. Pozneje, že pozno v noči, je imel gosp. kandidat klaverne shode po drugih vaseh. Priznati moramo, da smo mi Rakitčani kmeta Stanovnika spoštovali, ker se je v resnici zavzel kot poslanec za našo vas, posebno za odpis davkov. Če se pa bode tudi novi kandidat-duhovnik in »Slovenčev« urednik, ki ne pozna kmetjskih težej, zavzel za nas kmete tako, kakor se je g. Stanovnik, pa zelo dvomimo, ker že star pregovor pravi, da ljudje te vrste, kakor je g. Smodej, poznajo le svojo lastno bisago. O Smodeju vemo le, da je »Slovenčev« urednik ter da se je tudi v kamniškem okraju ponujal za poslanca, koder je pa dobil »broc«. Kmetje! Ne pustite se več vleči za nos od gotovih agitatorjev. Danes, ko se gre za volilne kroglice, vam bode vsak čisto obljuboval. Gotovo vam jo je že tudi novi kandidat g. Smodej obljubil, če tudi je bil sedaj šele prvič pri nas v Rakitni. Pa ne verujete, da se je zglašil pri vas radi ceste — zglašil se je le radi poslanskega stolčka, kateri mu bode donasal dnevno najmanj 300 Din, in to poleg njegovih drugih mastnih dohodkov. Kmetje! Volite kandidata iz vrst naše samostojne stranke, ki je ravno tako izšel iz priprostega kmetškega stanu, kakor vaš dosedanji poslanec g. Stanovnik, ker prepričani bodite, da le kmet pozna težnje kmetškega stanu in ne urednik »Slovenčev«, ker ta se bo zavzemal le za ljudi svoje vrste in ne za kmeta-trpina. — Kmetje iz Rakitne in Borovnice.

Črni Graben. Zapuščeni Črni Graben, ki je popolnoma pod oblastjo škodljive klerikalne stranke, dovolju-

Edino najboljši šivalni stroji in kolesa, so

JOSIP PETELINC-a

Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika ob Ljubljani)

znamke **Gritzner** in **Adler** za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo v vseh opremah, najnižja cena, 10letna garancija. Pouk v vzeznju, krpanju perila in nogavic, dobe kupci strojev brezplačno. Istotam igle, olje, posamezni deli za stroje in kolesa. — Sprejemamo tudi popravila.

danih obljub. Zalostno in obenem smešno je pozneje bahanje naših klerikalcev, da je bil prvi izmed njihovih toliko napovedanih uspehov ta, da so omogočili samo-radikalno vlado, ki je z gornjim zakonom naprtila našemu narodu nova davčna bremena.

Drugo zlo, radi katerega se naše prebivalstvo opravično pritožuje, je to, da morajo naši fantje služiti vojake v nezdravih krajih južne Srbije, kjer jih zelo dosti oboli na malariji in dosti tudi pomrje. Pred zadnjimi volitvami so šli naši klerikalci v boj z geslom in obljubo, da morajo spraviti naše vojake iz Macedonije domov. Ta zahteva bi bila v malo spremenjeni obliki po vsem opravičena ter bi bilo tako obljubo tudi prav lahko izpolniti, če bi imeli vsi naši poslanci vsaj v mali meri one lastnosti, ki jih opravičeno smemo zahtevati od vsakega narodnega zastopnika, to je poštenje, zmožnost in voljo. Če bi naš narod poslal v državno skupščino ljudi z resno voljo pomagati narodu v tem oziru, bi pač ne bilo težko doseči zakon, da se fantov iz gorskih krajev, ki so navajeni na oster in svež zrak, ne sme siliti k vojaškemu službovanju v kraje, v katerih jim preti nevarnost okuženja po malariji, pa naj ležijo ti kraji v Macedoniji, Hrvaški ali Sloveniji, do čim se jih sme pošiljati v službovanje v vse ostale kraje naše države neglede na lego, bodisi v Macedonijo, Crnogoro, Srbijo ali kamorkoli, samo, da krajeno podnebje in klima nista škodljiva zdravju. Država sama ima največji interes na tem, da ostanejo državljani krepki in zdravi ter se je s tem namenom osnovalo pri nas tudi ministrstvo za narodno zdravje. Ako torej pošiljajo vojaške oblasti naše fante brez stvarne potrebe v mirnem času v kraje, ki so okuženi po malariji, je to v očividno škodo države in vojaške oblasti same, ker bo v službi sile imela država toliko manj zdravega vojaštva na razpolago in ker je v slučaju mobilizacije bolešno vojaštvo vodstvu armade samo v breme. Zakon, ki bi tako postopanje vojaških oblasti z našimi fanti v mirnem času prepredil, bi se iz gorenjih razlogov tudi v naši skupščini prav lahko dosegel, potrebna bi bila samo enotna volja vseh poslancev našega naroda, kar pa ne bo nikdar mogoče, če se bo pri vsakem vprašanju na veke gledalo samo na koristi stranke in ne na korist naroda kot celote. S tolikim pompom napovedana zahteva naših klerikalcev, da se morajo vrniti naši fantje iz Macedonije v domovino, ni padla samo v vodo, temveč je zalostno, da niti en poslanec klerikalne stranke v vsem času ni odprl niti ust v skupščini v dosego te zahteve in to niti takrat, ko so skozi tri cele mesece imeli v vladi kar štiri svoje ministre.

Najhujše demagoško geslo naših klerikalcev pred zadnjimi volitvami je bila avtonomija Slovenije. Kaj so si klerikalni volilci pod to tujo besedo mislili, če morda velik kos mesa ali mleko in med, je težko uganiti. Vsekakor so si morali pod to besedo domišljati nekaj nebeškega, da jih je toliko naselilo na ta lim. Kakšne koristi je prinesla njihovim volilcem napovedana avtonomija, ki je naravno niso dosegli, naj oni sedaj sami razmišljajo. Imeli smo že priliko opazovati in občudovati naše klerikalce, kako si oni razlagajo in predstavljajo avtonomijo. Pred vojno so bili oni na Kranjskem neomejeni gospodarji ter so gospodarili tako, da so zapravili v kratkem času vse prihranke prejšnjih let. Tako si oni sedaj predstavljajo korita, ki bi jih imeli, če bi res dosegli avtonomijo Slovenije in da bi bilo gospodarstvo iste s tem na milost in nemilost izročeno njihovim nenasitnim pohlepnosti.

Pozneje so začeli plašiti naši klerikalci z republiko. Zdi se jim namreč, da je v Jugoslaviji še vedno preveč reda, zato si želijo, da bi stal na čelu države mesto kralja kak drug človek, ki bi ga imeli tudi oni pravico voliti in ki bi bil s tem kolikor toliko odvisen tudi od njihovih glasov. Njim je odveč, da imajo na čelu države poštenega kralja svoje lastne krvi, ljubši bi jim bili prepriji za predsedniško mesto republike, ker bi pri prepriji med strankami vedno imeli lahko tudi upanje, da dosežejo kako korist za svojo lastno stranko. Oni živijo od prepriji in zato si želijo k vsem dosedanjim prepriji še novo sporno vprašanje neglede na to, da od brezplodnih prepriji političnih strank še noben narod kot tak ni nikdar imel koristi temveč le zgubo, ker v takih slučajih njegovi zastopniki izgubljajo dragocen čas za strankarske koristi, narod pa zastoj čaka na dobre gospodarske zakone.

Cel čas od prevrata bijejo naše politične stranke med seboj brezploden boj, če je naša ustava dobra ali

ne, če naj bo naša država monarhija ali republika, za centralizem ali proti centralizmu, in v tem boju je minulo danes že šest let, pa nismo še dočakali niti najpotrebnejših gospodarskih zakonov in tudi ne izenačenja davčnega zakona. Zalostno so te razmere in pomenijo zlo za vsakega posameznika izmed nas.

Zanimiv je naslov zadnje vlade, v kateri so naši klerikalci imeli kar štiri ministre. O tej vladi smo dosledno čitali, da se imenuje ona vlada reda, dela in zakonitosti. Žal, da si je ta vlada to ime dala sama po znanem receptu, da se dobro blago samo hvali — ker ga drugi noče in ne more. Tako moč so imeli v rokah in toliko časa so soodločevali pri vladnih poslih, in vendar nimajo po preteku žalostne svoje poslovne dobe vkljub velikanskim obljubam pokazati na drug uspeh kot na občutno povišanje davkov in krivično izrabljanje svoje moči v strankarske namene. Ta okolnost je več kot zadosten dokaz, da takih poslancev naš narod ne potrebuje in da so nas ti poslanci s svojim brezdeljem, ali pa nesmiselnim delom pred celim svetom osramotili, nam pa dosegli poslabšanje položaja mesto izboljšanja.

Zopet stojimo pred volitvami. Za te volitve se sliši do sedaj zopet novo bojno geslo naših klerikalcev, da se bo pri teh volitvah šlo za Slovenstvo in da naj pod tem geslom volijo zopet vsi slovenski volilci samo klerikalne poslance. Kdor je zasledoval politiko in delovanje naših klerikalnih poslancev v zadnjih tridesetih letih, jim mora odrekati pravico nastopati in govoriti imenom Slovencev, ker oni sploh niso nikdar zastopali koristi Slovencev in slovenskega naroda, temveč vedno, dosledno in povsod samo korist svoje stranke in svojih najfanatičnejših pristašev. Koristi od delovanja klerikalnih poslancev ni še nikdar imel narod kot tak, pač pa vedno le njihova stranka, njihove gospodarske in bojne organizacije ter posamezni njihovi najfanatičnejši privrženci. Sramota za cel narod je, da se je ravno med slovenskimi poslanci našel človek, ki si je upal izjaviti, da mi ne potrebujemo sposobnih uradnikov, temveč samo take, ki so vneta privrženci klerikalne stranke. Po tem načelu odšel ne bo več dober sodnik oni, ki bo sodil strogo po zakonu, temveč oni, ki bo vedno ugodil tožbi klerikalca proti drugostrankarju; dober davčni uradnik bo tisti, ki bo klerikalnim strankarjem davke brisal, njihovim nasprotnikom pa v neskončno višino pripisoval; dober učitelj in profesor bo tisti, ki bo znal že v šoli vcepiti v mlada srca fanatizem in sovraštvo proti lastnim bratom, ki slučajno niso klerikalnega mišljenja, dočim bo njegov tovariš drugačnega političnega prepričanja, ki bo učil ljubezen do bližnjega in poštenje, slab učitelj itd.

Naš narod se večinoma ne zaveda, da ima poleg dolžnosti tudi pravice do soodločanja v svobodni državi, se ne zaveda, da skupščinske volitve niso nič drugega kakor izvrševanje pravice, ki jih daje država svojim državljanom kot protivrednost za njihove dolžnosti. Naš narod se ne zaveda, da ima potom izvoljenih poslancev pravico soodločevati v državi o načinu vladanja, da ima pravico potom svojih poslancev zahtevati odpravo slabih ter uveljavljanje koristnih in potrebnih zakonov. O vsem tem naši poslanci v skupščini soodločujejo. Ni majhna njihova dolžnost in tudi niso majhne zahteve, ki bi jih moral staviti narod na svoje poslance, zato ni vseeno, kdo je poslanec, če je osebno pošten ali ne, če ima potrebne zmožnosti ali ne, in kar je glavno, če ima potrebno voljo zastopati interese svojih volilcev v državni skupščini ali ne. Zalostno je gledati zastopnika naroda pri razpravah v skupščini o zakonih, ki so poslancu španska vas. Naravno, da poslanec v tem slučaju ne more preprediti slabega zakona in njegovih posledic za svoje volilce, če zakonskega predloga niti ne razume. Saj se tak poslanec ne sme niti oglašati k besedi, ker bi se z vsakim svojim govorom o predmetu, ki ga ne razume, samo osmešil. Ravno tako tudi ne bo mogel poslanec nikdar prav vršiti svoje dolžnosti in zastopati interese svojih volilcev, če osebno ni pošten, kajti svet je danes preveč prebrisan, da ne bi večih posameznik poskušal vsa sredstva in tudi podkupovanje v dosego kake osebne koristi na škodo celote, in v takih slučajih poslanec prav lahko greši, če njegovo osebno poštenje v njegovem srcu ni dovolj ukoreninjeno. Glavna lastnost, ki jo mora brezpogojno imeti vsak človek, če hoče biti vreden narodovega zaupanja, je pa trdna in neupogljiva volja, da tudi h oče porabi svoje moči v to, da bo služil kot poslanec celemu in samo svojemu naro-

du, da bo delal samo za interese naroda in da se ne bo strašil niti truda niti časa, da doseže za narod koristi, ki jih je narod že pri volitvah od nje pričakoval.

Ni največje zlo, če imamo slabe posamezne zakone, ker se slab zakon da odpraviti, največje zlo leži pri nas v tem, da se naš narod večinoma ne zaveda pomena volitev, da mu je vseeno, kdo bo zastopal v narodni skupščini njegove interese, zlo leži v tem, da pri nas hišni gospodar, ki se ima boriti z gospodarskimi neprilikami, dostikrat niti ne vpraša, kdo bo zastopal njegove gospodarske interese v skupščini, temveč samo to, katero listo poslancev mu predlaga njegov župnik, zlo leži dostikrat tudi v tem, da hišni gospodar radi ljubega hišnega miru na pritisk župnika potom žene, v spovednici in na leci voli za poslance ljudi, kojih mišljenje in delovanje naravnost nasprotuje njegovim gospodarskim potrebam. Na ta način izvoljeni poslanci ne bodo in ne morejo nikdar prav zastopati koristi svojih volilcev, ki jih niti ne poznajo in ki ne poznajo njihovih potreb; taki poslanci ne morejo zastopati interese volilcev, ki so bili kot čreda ovac pognani s kroglicami na voliče, ne da bi se zavedali pomena svojega dejanja, ne da bi poznali ljudi, ki jih volijo, in njihovo delovanje. Ta brezbriznost pri volitvah, nerazmišljanje o pomenu volitev, nepoznanje kandidatov, ki naj jih volimo, in nepoznanje ciljev, ki jih pri volitvah zasledujemo, to je pri nas zlo, toda ne več zlo posameznika, temveč narodovo zlo, iz katerega izvira vse nadaljno. Dokler tega zla iz našega naroda ne iztrebimo, toliko časa ne bomo poslali v narodno skupščino zastopnikov, kakršni bi morali biti, in toliko časa ne smemo pričakovati od naših poslancev pozitivnih uspehov in tudi ne izboljšanja naših gospodarskih prilik.

Pismo iz Beograda.

V ospredju vsega zanimanja je vprašanje kandidatov, posebno sreskih, kajti nosilec list so vodstva strank v ogromni večini narodu kratkoma narekovala. Vodstva strank poskušajo narekovati ljudstvu tudi sreske kandidate, kakor je to od nekdanj bil navada v Srbiji. Toda tokrat se že javno opaža, da je ta stari beogradski način narekovanja, to je vsiljevanja kandidatov — razume se, da po večini Beograđanov — prišel v hudo krizo. Iz raznih krajev se namreč poroča, da se ljudstvo začne zavedati svojih pravic in se radi tega upira diktatu ter začne na zapuhnih sestankih samo izbirati kandidate in jih javljati vodstvu v Beograd.

Ta upor ljudstva se najbolj opaža pri obeh vladajočih strankah, pri radikalnih in samostojnih demokratih in napravlja vodstvom teh strank mnogo preglavic. Še več skrbi pa imate obe stranki radi tega, ker v večini okrajev noče in noče priti do skupnih list radikalov in demokratov, od česar so si prvotno obetali mnogo koristi. Sovraštva in nezaupanja med obema vladajočima strankama je polno in po Beogradu se mnogo govori o tem, da bi se radikalni radi čimprej iznebili Pribičevića iz vlade.

Kar se tiče Hrvatske, se posebno iz Pribičevićeve okolice trdovratno vzdržuje vest, da bo Radičeva stranka razpuščena in sicer v zadnjem trenutku, da bi protitudarec ne bil več mogoč. Izgleda po vsem tem, da to misel najbolj zastopa Pribičević. Eden del radikalov ga pri tem podpira, med tem ko mu drugi del odločno nasprotuje. Katera struja bo zmagala, se danes še ne more spoznati. Sicer bi pa tudi razpust Radičeve stranke bil le en del nasilja, ki ga vladajoče stranke že vršijo in ga nameravajo vršiti še mnogo huje, čim bolj se bomo bližali osmemu februarju. Najmanje bo nasilje zaleglo v Srbiji in v Sloveniji. V Sloveniji zato, ker je tam ljudstvo politično že močno probujeno in se zaveda svojih političnih pravic, v Srbiji pa tudi iz istega razloga. Razun tega pravijo Srbijanci: »Bili smo na solunski fronti, šli smo skoz Albanijo, osem let smo bili v vojni, pa se tudi nasilja pri volitvah ne bojimo!«

Kar se tiče zemljoradnikov, je položaj za nje zelo ugoden. V Bosni so doslej imeli sedem poslancev. Bore se, da to obdržijo. Vendar je nasilje proti njim v Bosni od strani radikalov in demokratov naravnost živinsko. Obljube so najslajše nasilje, pretepanje ni najhujše. Vse oblasti pomagajo vladajočim obdelovati ubogega bosanskega kmeta, da bi se izneveril svoji stranki, da bi se izneveril onemu, kar je edino v stanu privedi bosanskega kmeta-trpina v boljšo bodočnost. Boj je strašen, nasilje

strašno, a tudi za odpor je izvrstno poskrbljeno, tako, da se zemljoradniki niti v Bosni ne boje volitev.

Drugod povsod bodo zemljoradniki mnogo napredovali. Srbija je imela doslej dva zemljoradniška poslance, a prihodnje volitve bodo prinesle tej stranki v Srbiji 9 do 10 mandatov. Silno je stranka napredovala v Sremu, kjer je na radikalni listi sam Nikola Pašić nosilec, a nosilec zemljoradniške liste je tov. Voja Lazić, predsednik zemljoradniškega poslaniškega kluba. Tu kandidira kot sreski kandidat tudi tajnik zemljoradniške stranke sigurno Uroš Stajić. Oba bosta v Sremu sigurno izvoljena. Istotako se pričakujejo lepi uspehi za zemljoradnike v Vojvodini in drugod. Sam Pribičević se je izjavil, da se mora za prihodnjo narodno skupščino računati na petdeset zemljoradniških poslancev.

Zveza društev kmetijskih fantov in deklet.

V nedeljo, dne 21. t. m. se je vrnil v Ljubljani ustanovni občni zbor Zveze društev kmetijskih fantov in deklet ob številni udeležbi delegatov posameznih društev iz ljubljanske in mariborske oblasti, zastopnikov Akad. agr. kluba »Njiva« in drugih prijateljev kmetijske mladine. Kot predsednik pripravljalnega odbora za ustanovitev Zveze otvoril tov. dr. Fux zborovanje, pozdravi navzoče in nato poroča o delu odbora za organizacijo. Doslej se je ustanovilo društva kmetijskih fantov in deklet v Zabnici, Središču ob Dravi, Beričevem, Šmarjeti ob Pesneli, Vel. Loki, Dobovi, Brezovici, Trebnjem, Horjulu, Podgorju, St. Rupertu, na Golcu in v Zelimljah. Pripravila se je ustanovitev v Vel. Laščah, Bučah, na Vačah in drugod. Mnogo krajev se je javilo z željo, da se jim pomaga osnovati društvo; na žalost vsled malega števila organizatorjev, velikih potnih stroškov, pa pihih sredstev ni mogoče takoj vsem ustreči. Zato je bilo nujno potrebno, da ustanovimo Zvezo, ki bo prevzela nalogo, čimprej organizirati vso kmetijsko mladino v društvih.

Nato sledi poročila delegatov o delovanju posameznih društev, ki so vsa jako razveseljena in nam jamčijo, da smo na pravi poti, in dajejo poguma za nadaljnje delo.

Tov. Šifrar poda občiren in večje izdelan osnovni program Zveze, ki je bil z odobravanjem soglasno sprejet. Program bomo po možnosti v celoti priobčili v zvezinem glasilu »Gruda«. Oč pripravljalnega odbora predlagana pravila se po živahni debati z malimi spremembami sprejmejo. Sledi volitev glavnega odbora Zveze, katerega tvorijo tovariši in tovarišice: Predsednik: Tomaž Blaž, Beričevo; I. podpredsednik: Pavelič, Šmarjeta ob Pesnici; II. podpredsednica: Milka Marinkova, Brezovica; I. tajnik: dr. R. Fux, Ljubljana; II. tajnik: J. Kramar, Ljubljana; blagajnik: Ivo Marinko, Ljubljana; odborniki: Alojzij Šimenc, Beričevo; ing. Debeljak, Ljubljana; Fr. Četin, Dobova; Fr. Kalan, Suha; Ivana Rožman, Horjul; Andrej Šifrer, Ljubljana; Ludvik Bukovec, Vel. Luka in Milka Grad, Beričevo; nadzor: niki: Fr. Trček, Ljubljana, Iv. Kramar, Zelimlje in Alojzij Šifrar, Zabnica.

Predsednik Akad. agr. kluba »Njiva« tov. Karadjolo pozdravlja zborovalce v imenu dijaštva. Nasleva nekatere najvažnejše naloge organizacije in kot vzgled navaja delo podobnih udruženj na Češkem, Poljskem, Bolgarskem itd. Tov. Trček priporoča zanimanje za gospodarsko delo med mladino. Z lepim govorom navdušuje novoizvoljeni predsednik tov. Blaž k pridobivanju novih članov in ustanavljanju novih društev ter zaključni občni zbor.

Vsem tovarišem iz mariborske oblasti.

Pozivamo vas, da vse dopise, namenjene za mariborsko tajništvo, adresirate z naslovom: Jakob Škraba, Narodni dom, Maribor. To pa radi tega, ker bodeta skušala izdajalec Drogenik — Vošnjak tudi pri vaši pošti lumparije uganjati s tem, da sta ukradla naše ime, za kar bodeta dajala še odgovor.

Najnovejše poročilo.

LJUDSKA SODBA V BREŽICAH. Dne 30. t. m. so se sestali pristaši SKS v Brežicah, da postavijo kandidata. Udeležba je bila sijajna. Na sestanku je prišel tudi Pašić-Pribičević agent Drogenik. Drogenikovo

početje je zbor obsodil za izdajalstvo kmetijske misli. V rokah imamo pismo demokratske organizacije v Brežicah, ki je kmete vabila na shod, da podprejo Drogenika. Razen dveh, so vsi najstrožje obsodili Drogenikovo izdajalstvo. Za kandidata je bil izbran Ivan Mrmolja. Sestanek je porok, da kmetiska misel v Brežicah napreduje in zmaga. Podrobnosti s sestanka priobčimo prihodnjic.

Razne politične vesti.

VOLILNI BOJ.

Dne 21. in 28. decembra je priredila naša stranka širom Slovenije 32 shodov in sestankov. Vse povsod se opaža enak pojav: vse zapuša skrahirane klerikalne sleparje, kar ima kolikšak kmetске zvesti in ponosa. Kmet se probuja in naše vrste se silno množijo. Demokratska bankarska banda si pa sploh ne upa med kmete in glasove samo kupuje. Kmet zaupa le sam sebi in svoji stanovski stranki. Saj edino tako bo prišel do pravic, ki mu gredo.

ZAPOMNITE SI, TOVARISI!

Demokratski dnevnik »Jutro« prinaša v svoji številki od 24. t. m. pod naslovom »Kandidati Pueljeve SKS.« našo kandidatno listo ter navaja med drugim tudi sledeče: »Lista g. Puelja je v ostalem po svoji sestavi najboljši dokaz, kako malo sam gosp. nosilec od nje pričakuje.« Sestava naše liste mu tedaj ne ugaia. Res je, da nimamo na naši listi velenčenih gg. profesorjev in doktorjev, ali imamo zato — kot kmetijska stranka — samo odlične in poštene posestnike in kmetovalce med svojimi kandidati. Misli li demokratska gospoda, da ne more pošten kmet v narodni skupščini zastopati kmetijskih interesov? Vi želite naše poštene kmečke posestnike, a mi pa jih obletavate, obljubujete jim denar, prehte ter prosite za njihove kroglice. Kmečke kroglice bi vam dobrodošle, le poslanec ne more biti po vašem kmetovalcu, — on naj bo le tisti, ki plačuje davke, ki gara od ranega jutra do pozne noči, on naj bo le sluga in suženj gospode, drugo pa nič. — Tovariši kmetovalci! Niti enega glasu tistim, ki žalijo vaš atan, tistim, ki mislijo, da moraš ti, kmetovalec, biti le sluga in suženj mestne gospode. Vsi oddajte svoje glasove le kmečkim kandidatom naše poštene kmetijske stranke!

KRALJ ODPOTUJE.

Ne bi se mnogo zmenili za to, ko ne bi vedeli iz dogodkov zadnjih let, da kraljev odhod vedno pomeni posebne politične dogodke bližnje bodočnosti. Kralj odpotuje in njegovo oblast med tem vrši ministrski svet. Le-ta bo vse potrebno ukrenil radi razpusta Radičeve stranke, pripravil pa bo tudi še mnoga druga nasilja, za katera kralj noče nositi odgovornosti. Toda mi pravimo: Na vse smo pripravljani, niti najhujše nas ne bo iznenadilo, ker predobro poznamo Pepete. Vendar se niti najmanje ne bojimo, kar predobro vemo, da se nasilje še nikdar ni obneslo, odkar svet obstoji. Pa se tudi Pepetom ne bo!

KAR RAZPUŠČAJTE!

Radičevo stranko so Pepeti že razpustili. Ker Pepeti natančno vedo, da brez nasilja nikakor ne morejo dobiti večine pri prihodnjih volitvah, zato je brezvzumno, da bodo razpuščali naprej. Razpuščali bodo tako dolgo, da bo končno ostali sami in se bodo še medsebojno začeli preganjati. Vsa čast tako kulturni politiki!

»SEVERNA STRAŽA«.

ki jo v Mariboru izdajajo demokrati s pomočjo izdajalcev Drogenika in Vošnjaka, kar mrgoli ostudnih napadov na tov. Puelja. To si naj naši somišljeniki dobro zapomnijo. Drogenik in Vošnjak pa naj si zapomnita, da sta, kar se tiče sposobnosti, poštenosti in idealizma, napram Puelju prava pritikavca.

ILIRSKA POSOJILNICA
R. X. X. O. X.
LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8
sprejema
hranilne vloge po
8% do 12%.
Jamstvo za vloge čez
Din 1.000.000.—
POPOLNOMA VARNO NA-
LOŽEN DENAR!

je si Vam malo pritožbe. Zastopani smo po samih kmetih in malih obrtnikih. Da se nam ne godi povoljno, to Vam bo lahko umevno. Izšolani in izobraženi so samo duhovniki in učitelji. Ti nas vodijo, eni v klerikalni, drugi v demokratski tabor. Za naš stan se ne briga nikdo drugače kot ob času volitev. V tem času nas obdeluje najbolj klerikalna stranka. Ubogo ljudstvo tem zapeljivcem veruje, da je vsakdo brezverec, ki pri volitvi ne spusti kroglice v njihovo skrinjico. Ker ne berejo drugega kot »Domo-ljub«, verujejo, da so klerikalci najbolj prijetelj naši. Poganjajo se za nas in vero. Da cerkev in vero štiti dovolj vlada in postava, tega ne verujejo. Zakaj so se sedaj duhovščini povisale draginske doklade? — Zakaj se nam hoče naložiti težko breme, da bomo morali napraviti k vozem široke obročne na kolesa? To bi nas stalo ogromne tisočake, cesta pa ne bo zato nič boljše, kakor na Štajerskem, kjer izvršujejo ta ukaz že mnogo let, ceste pa imajo veliko slabše kot pri nas brez širokih šin. Proti tej odredbi mora vsak voznik protestirati, ker bi to grozno obremenilo njega in živino, prepeljano blago pa se bo podražilo. Ali se to pravi varovati davkoplačevalca, ki dela od zore do mraka, ne pa samo osem ur? Podpirajo se samo tisti, ki uživajo to, kar mi pridelamo. Ne godilo bi se nam tako, ako bi se mi sami zavedali, da si lahko pomagamo, če složno nastopimo pri volitvah. 80 odstotkov nas je in ako volimo složno, dobimo prvo besedo v zbornici. Cerkev, vera in njeni služabniki pa zato ne bodo prav nič trpeli. Torej, dragi tovariši, kdaj se prebudimo in volimo složno, koristnega za naš stan, ne pa za duhovskega? Sedaj je čas, da se nam zjasnijo butice ter s prepričanjem vržemo kroglice v tisto skrinjico, ki voli poslanca naše stranke, to je tiste, ki bodo zastopali naše težnje, ne pa samo svoj stan. Ali še niste prišli do prepričanja, da je naš stan najbolj potreben na svetu? Brez naših pridelkov ne more noben stan izvrševati svojega poklica. Prepričani bodite, ako zmagamo, da imamo potem šele pričakovati boljšo bodočnost. Veselejše novo leto!

Črnograbenski kmet.

Sv. Križ pri Kostanjevici. Kar je na celnem svetu nemogoče, je pri nas mogoče. Nov občinski odbor izvemši odborikov »Gospodarske« in »Agrarne liste«, t. j. 9 po številu, je volil soglasno starega župana — tako so namreč g. župnik hotel — in ta mož se zadnji čas prav čisto nič ne briga za seje, ne za poslovanje svojega tajnika, in tako čakamo, kdaj nas bo milostljivi g. župan zopet enkrat pozval k seji. Namreč tako izgleda stvar na prvi pogled. V resnici pa najbrže ni tako. V kolikor nam je znano, ima občinski tajnik več denarnih glob, katere si je nakopal vsled vestnega izpolnjevanja svojih stanovskih dolžnosti. Kako stojijo stvari z župnikom, nismo še čisto na jasnem, vendar tudi pri njem najbrže ni vse gladko. Pa naj kdo reče, da nima župan moči. Ako ne gre z lepa, pojde pa z grda, tako si mislita župan in tajnik. Občinska pisarna je ekspozitura SLS, pa basta. Kdor ne bo pariral, ga pustimo magari na zvonik obesiti. Sedaj je prišlo v občinski zastop nekaj precej navitih mož. Ni izključeno, da jih ravno to najbolj peče. Pri teh tigrih bo treba vseno malo več resnosti, kaj ne? S kidanjem pričnemo tudi v naši občini kmalu, glejte samo, da nas čimprej pokličete k razgovoru.

Semič. Dopiš o semiškem vinskem sejmu v št. 55 je vzbudil veliko hrupa na strani Krašnjevih pristašev. Krašnja trdi, da bo tožil itd., češ da je nedolžen. Stavite mu še vprašanje, kdo je privolil dati tudi od dohodkov s sejma 10.000 (desettisoč) kron za pod v orlovskem domu, ker se je izrazil g. župnik med prepričanim Golobcem, vodjo orlovske godbe, češ, dom je moj in ne društven, Golobci pa je trdil, da je pod njihov, Orlov. Na to je župnik odgovoril: »Ni res, za pod je 10.000 kron od vinskega sejma!« Priče na razpolago. — V slučaju, da pride do preiskave, bi bilo zelo priporočljivo, da se priče zaslješijo, ali so res prejele toliko vsoto kot je Krašnja predložil račune. Pri voznikih itd. poizvem podrobnosti radevolje jaz, v slučaju potrebe. — Pripomnim še, kar lahko javno priobčite, sledeče: Minulo leto je kaplan Krašnja naročil na šolsko vodstvo v Semiču od kralj. zaloge šolskih knjig Katekizme in Zgodbe približno za 19.000 (devetnajstisoč) kron ter iste sam otrokom prodajal po šolah in denar pobral, ni pa računa poravnal. Sedaj pa tirja zaloge knjig šolsko vodstvo, češ da mora plačati vodstvo oziroma šolski svet. — Čedalje bolj pri-

hajajo grehi na dan. Radovedni smo, kaj poreče k takemu dušnemu pastirstvu vladika Bonaventura? Ako še dolgo pusti tega dušnega pastirja pri nas, se bomo še sami navadili lum-parij, ki nam niso bile doslej znane, tudi v pijači in drugih mahinacijah.

Raka. — V naši občini so vsled razprtij in nesoglasja gotovih naprednih mož zavojevali občino klerikalci in zato počenjajo, ker imajo tričetrtine odborikov, kar hočejo oziroma jih župnik Škerjanc vleče po svoji volji, ker ima on prvo besedo in tudi on je pravi župan. Izvoljeni župan Grm je po imenu kot patron občine, gospodarijo pa drugi, predvsem g. župnik in občinski tajnik. Občinski odborik Jožef Gorenc, ki je sicer župnikov pristaša, toda pošten in dober kmet, ne odobrava župnikovega početja in ne županovega gospodarstva pri občini, ki znaša že več tisoč dinarjev primanjkljaja, je hotel dne 10. decembra pri obč. seji odložiti svoj mandat, ker noče nič več nositi odgovornost za tako škodljivo gospodarstvo pri občini. Tega mu ni pustil g. župnik, ki je rekel, da mora odbor glasovati, če sme odložiti odborniško mesto in res so večinoma neuki obč. odborniki šli na ta župnikov lim, da obč. odbor. Jožef Gorenc nima povoda odstopiti, dasiravno on še vstraja na tem. Vprašamo srezkega poglavarja v Krškem, če je tak sklep pri občini umesten. — Oglejmo si še klerikalno gospodarstvo pri občini. Pri zadnjih občinskih volitvah je g. župnik agitiral, da če zmaga njegova stranka, bodo precej znižali obč. davke. Poglejmo si, kako je v resnici. Pri proračunski seji so naložili 100% na direktne davke, torej 70% manj nego lani, na vino pa 150%, torej za 70% več nego minulo leto. Že v tem se spozna, da so nas le varali, da je vseeno, če vzameš iz enega žepa ali drugega. Župan je dal razglasiti, da bomo imeli v letu 1925 100% naklado na direkt. davke in 150% na užitnino. Pa to še ni dovolj! Proti razpoloženemu proračunu so bile vložene pritožbe, ker se je ugotovila velika diferenca med izdatkom in kritjem občinskih potrebščin. G. župnik se je sedaj zbal javnosti in svojih obljub za znižanje davkov, zato je skušal nametati peska v oči nam davkoplačevalcem. Pod težo vložnih pritožb proti proračunu se je župan oziroma župnik zbal. Sklicala sta brzo občinsko sejo in župnik je pravil odbornikom, da so se zadnjič nekaj zmotili. Popravili so proračun, ko bi ga imeli že odposlati. Čujte davkoplačevalci, od 100% to zvišali na 175%, torej za 75% več nego lani in na užitnino tudi 175%, od lani za 95% več. Nič bi ne imeli proti temu, občina mora dobiti denar, ako ga rabi, toda klerikalci so pred volitvami agitirali in obljubovali, da ako oni zmagajo, bodo davke znižali. Tudi bi molčali in tega ne spravljali v javnost, če bi vsaj g. župan dal, ko se je proračun popravil, zopet javno razglasiti, pa to jih je bilo menda strah, ko se bližajo volitve. Sedaj bodo davkoplačevalci mislili, da plačujejo samo toliko doklad, kakor je bilo prvotno javno razglašeno, v resnici jih bomo pa mnogo več, seveda če jih veliki župan odobri, kar pa mislimo, da se bo ne bo zgodilo. Na kar opozarjamo nadzorjujočo oblast. Če bomo toliko plačevali, hočemo, da to tudi natančno vemo in zahtevamo, da se javno razglasi. Davkoplačevalci, primerjajte klerikalno gospodarstvo in sodite, glejte, da ne boste zopet opeharjeni. Za vas je edino prava Samostojna kmečka stranka in na dan 8. februarja volite našo listo. Naša skrinjica boče tretja. — Davkoplačevalec.

Borovnica. V nedeljo se je vršil pri nas SKS shod. Klerikalci so poklicali na pomoč komuniste, da bi nam preprečili shod. Hudobna namera se jim ni posrečila. Shod se je vršil ob silni udeležbi. Besede naših govornikov so padale kakor kladivo na klerikalce, kar je ponovno izkuzvalo burno pritrjevanje. Vsi navzoči so prišli do spoznanja, da nam more edino kmečka stranka gospodarsko pomagati in dati lepšo bodočnost.

BOHINJSKI KOT.

Tekma narodnih noš. Z našo kmetško veselico bo v nedeljo združena tudi tekma pravilnih bohinjjskih narodnih noš v parih. Določene so za najpravilnejše tri pare tri nagrade, katere prisodi tekmovalcem posebna za to določena komisija. Ocenjevanje tekmovalcev se vrši med 7. in 8. uro zvečer. Udeležite se zato v tem večjem številu veselice v narodni noši in pokažite, da v Bohinju narodna noša še ni izumrla.

Kmetška veselica. Kakor smo že poročali, se vrši veselica naših somišljenikov in prijateljev kmetijskega

pokreta v Bohinju v nedeljo 4. januarja 1925 v prostorih hotela »Marke« na Bistrici. Krajevni odbor SKS je določil glede te prireditve sledeče: Pričetek veselice, s katero je združen tudi ples, ob 3. uri popoldne. Vstopnina 5 Din za osebo. Poleg amerikankega plesa je na dnevnem redu tudi šaljiva pošta, šaljiva ženitev in tekma narodnih noš. Tovariši, tudi Vi iz Zgornje doline pridite polnoštevilno na našo zabavo.

Sirarska šola v Bohinju. Prijatelj našega gospodarskega napredka in obojevatelj Bohinju nam piše: Sirarska šola spada v Bohinj in nikamor drugam. Ustanovitev take šole bi imela za Bohinj danes še nepregledne dobre gospodarske posledice, ne samo glede razvoja sirarstva, marveč tudi glede planšarstva. V zvezi s tako šolo bi se najlažje in najhitreje dale urediti pravilno in tako, da bi bili tudi Bohinjci s tem zadovoljni, servitutne pašne pravice po eraričnem svetu. — Mojih nazorov pa spada taka šola ali na Bistrico ali v bukovsko dolino. Ako se vpoštevajo stroški, je najhitrejšje ureditve te ideje mogoče na ta način, da se že obstoječa sirarna na Savici primerno razširi in spopolni. Ker je tudi meni znano, da so prizadeta oblastva in strokovnjaki še vedno naklonjeni misli, da naj se taka šola ustanovi čim prej v Bohinju in da so za to potrebna sredstva na razpolago, pravim tudi jaz: Možje, pokažite malo dobre volje in poprimite se ideje takoj, dokler je še čas. Po tej zvonitvi nikdar ne pomaga. Vsaj glede tega vprašanja ne bodite trmasti, oziroma malodušni, ko imate vendar že dosti skušenj na lastni koži, da radi tega sami največ trpite. Spomnite se pri tej priliki samo malo nazaj in priznali mi boste, da imam prav. Kako je bilo n. pr. v letih 1876. do 1884. z razdelitvijo gozdov med Vami in takratno kranjsko industrijsko družbo, kako se maščuje danes, da se je odklonila po zgradbi železnice Ceconijeva ponudba glede bistriškega vodovoda, koliko se je grešilo iz narodnogospodarskega stališča s tem, da se je ravnatoko odklonila skrajno ugodna ponudba železniškega gradbenega vodstva radi prevzema takratne električne centrale po bistriški občini in koliko ste samemu sebi škodovali s tem, da ste, četudi zapehljani po gotovih gospodih izven Bohinja, že po prevratu istotako odklonili velikopotezni načrt Vašega tov. Alfonza Mencingerja glede odkupa električne centrale v Ukanci. In ravno tako se Vam zna zgoditi s sirarsko šolo, ako boste preveč omahovali in predolgo odlašali z odločitvijo. Zato Vam priporočam tudi jaz, da se z vso vnmemo oprimate tega vprašanja in ga čim prej udeležite sebi in svojim potomcem v dobrobit, svojemu celokupnemu narodu v korist. —e—

Razno.

Prijatelji! Porabite prihodnje dneve za živo agitacijo za pridobivanje novih naročnikov na »Kmetijski list«! Za tiskovni sklad so darovali: Jos. Šuštaršič 100 Din, Ivan Kožuh 10 Din, Starman Janez 10 Din, Knific Janez 10 Din, Košenina Franc 10 Din, Kozjek Martin 10 Din, Suštaršič Franc 10 Din, Soršak Franc 10 Din, Barle Matevž 10 Din, Jauhar Val. 10 Din, Drešar Peter 10 Din, Peter Polane 10 dinarjev, Fr. Volšak 5 Din, Bohinc Iv. 10 Din, Zerovnik J. 10 Din, Anton Kuralt 10 Din. Zbrali na občnem zboru kraj. org. Medvode dne 27. decembra. Iskrena hvala zavednim možem! Tov. Plaskan Fr. iz Orle vasi je daroval za volilni fond 200 Din za Ljubljano in 100 Din za Maribor. — Iskrena hvala!

TISKARNA
„MERKUR“
— Trg.-ind. d. d. —
LJUBLJANA
Simon Oregorčičeva ulica št. 13

Tiska časopise, posetnice, knjige, brošure, letake, cenike, pravila, lepake, vse trgovske in uradne tiskovine itd. v eni in v več barvah

Lastna knjigovoznica

Telefon št. 552
Račun po pošl. šek. zaveza št. 13.108

Tovariši Strgar iz Zlogonskega je šel z Drogenikom pomagat reševat gosposko-bankarsko politiko. Nam je za Strgarjem žal, ker je kmet, ali njegov čin nas s prave kmetške poti ne bo premaknil niti za las.

Ugotavljamo, da so vseučiliškega učitelja Kosiča že davno izključili iz zemljoradniške stranke v Beogradu.

Kmetijski koleadar za leto 1925. je skoraj ves razprodan. Zato prosimo tovariše, da ga takoj naroče, če ga še nimajo, ker ga pozneje ne bo več dobili. Komisija kmetijskih strokovnjakov je priznala, da je to najboljši koleadar te vrste.

Samomor treh sester. V Satmaru na Ogrskem so se obesile tri sestre, stare 26, 24 in 22 let. Pred letom jim je umrl oče ter jim zapustil krznarsko obrt. Pred par dnevi je bila prodajalna ves dan zaprta. Sosednje so slutili nesrečo ter dali trgovino odpreti; našli so vse tri sestre v prodajalni obešene na vrveh, ki so bile pritrjene na stropu. Setre so bile obešene v črno žalno obleko z dolgimi zavoji. Na obleki najstarejše je bil pripet listek, češ da je denar za pogreb v pultovem predalu. V kotu sta ležala mrtva tudi pes in mačka.

Koliko ljudi je na svetu? L. 1921. je bilo na celnem svetu vsega 1 milijarda 820 milijonov ljudi. Vključ svetovni vojni se je prebivalstvo sveta od l. 1911. do l. 1921. pomnožilo za 74 milijonov duš. Prebivalstvo se na poedine dele sveta razdeli sledeče: Azija 1 milijarda in 5 milijonov. Evropa 453 milijonov. Amerika 212 milijonov. Afrika 140 milijonov. Avstralija z otoki 8 milijonov.

Kraljevič iz masla. Na letošnji britanski svetovni razstavi v Wembleyu je obiskovalce najbolj zanimal orjaški kip angleškega prestolonaslednika, ki je ves izdelan iz masla. Za soho so porabili 12 kubičnih metrov najboljšega masla. Kip predstavlja kraljeviča v kanadski farmi; poleg njega vleče konj plug in obdajajo ga vse domače živali, ki bivajo v Kanadi. Da so mogli kip izdelati, so stavili maslo pod toploto 2. stopinj Cezija,

ker le tako se je dalo maslo gneati. Ker je bilo v londonskem podnebnju nevarno, da se maslo kmalu stopi, so ljudje hiteli ogledati si kip kraljeviča, predno se maslo razleže. Kanadski mlekarji trdijo, da jim je masleni kraljevič delal velikansko reklamo za kanadsko maslo.

Milijonarka umrla gladu. V Londonu so našli v svoji hiši umirajočo neko gospodično Clark. Zdravniki so dognali, da je propadla od gladu. Stanovala je v lastni hiši in sicer popolnoma sama, družbo so ji delale le mačke. Vsa hiša je polna dragocenege starega pohištva, umetnin, obleke. Denar je ležal v kupih in šopih po omarah, v postelji, v podstrežju in ga je vsega skup več stotisoč funtov šterlingov (100.000 funtov šterlingov = okrog 30 milijard kron). Stanovanje je bilo docela zanemarjeno, povsod strašna nesnaga in nered. Celokupno njeno premoženje (imela je več hiš) se ceni na več nego milijon funtov šterlingov.

Neka Amerikanka je bila že mnogokrat radi pijanosti aretirana. Končno ji je sodišče izreklo hudo kazen: Skoz ves mesec mora namreč priti vsak dan v urad in izpiti tam vselej 25 kozarcev vode.

Kaj vodi ljudi k samomoru? V kakem razmerju so med seboj različni vzroki, ki privedejo ljudi do samomora, skuša dognati neki francoski statistik na podlagi 7000 pobližje preiskanih slučajev samomora. Na prvem mestu stoji, kakor povsod, kot vzrok samomora pomanjkanje. Vsled bede se je usmrtilo od onih 7000 oseb 905 mož in 511 žensk. Družinske razmere so gnale v samomor 728 mož in 524 žensk. Moški spol je v tej točki občutljivejši nego ženski! Ker so prišli ob premoženje, je izvršilo samomor 322 mož in 233 žensk. Vsled igre je bilo samomorilcev 300 in sicer polovica moških, polovica žensk. Vsled alkohola je bilo samomorov pri moških 283 in pri ženskah 208. Vsled ljubezenskih težav se je usmrtilo 157 žensk in 97 moških.

Gospodarstvo.

GOSPODARSKA ZADRUGA »PANONJA« V MARIBORU.

O zadrugi se širijo razne klevete. Po eni strani, da je pred polomom, po drugi pa, da se z zadrugo okoriščajo člani vodstva. V pojasnilo javnosti objavljamo: Proti zadrugi rujejo v glavnem odstavljeni zastopniki, ki so kot taki zadrugo izkoriščali ter je vodstvo radi tega napravilo z njimi temeljit obračun. Poleg teh klevetajo zamedog mnogi oni, ki so računali na nameščenje pri zadrugi a niso bili nameščeni. Vsem tem bodi povedano: Zadruga »Panonija« se je ustanovila, da potom direktne prodaje kmetijskih pridelkov kmeta gospodarsko osamosvoji. To delo je težko in rizikantno, tega se vodstvo zadruge v polni meri zaveda. Vsled tega odbor ne more poveriti vodstvo zadruge neodgovornim in nesposobnim ljudem.

Imamo zglede v zadrugištvu, ko so imeli vse vodstvo v rokah neodgovornih nameščenci, med tem ko so kmetje odborniki smeli samo podpisovati deleže in kredite, a gospodarili so z denarjem uradniki samovoljno do razpada. Mi nočemo iti istim potom, nego pri nas morajo odborniki sami točno poznati vse delo in poslovanje v zadrugi, oni morajo dajati navodila, a uradniki se imajo ravnati samo po sklepih odbora. Tako hočemo in to seveda neodgovornim ni prav.

Ponovimo: Samo oni zabavljajo na našo zadrugo, ki hočejo, da bi odborniki samo podpisovali kredite in no-

sili odgovornost, a gospodarili in z denarjem razpolagali bi drugi. Tega pa pri nas ne bo!

Vse člane zadruge prosimo, naj nam klevetnike javijo, da bomo proti njim sodniško postopali. Ako pa ima kdo pritožbo proti delu zadruge, naj se pritoži na občni zbor zadruge, kjer sodelujejo vsi člani.

Obstoj zadruge je zagotovljen. Začetek je bil res težak, toda danes smo že na dobrem. Železna volja je premagala vse ovire. Danes je zadruga trdna in zdrava, bogata na izkušnjah ter dobro peljana. Hvala vsem, ki ste doslej sodelovali! Ostanite zvesti tudi v bodoče.

Vsem članom in prijateljem želimo srečno Novo leto!

Odbor.

Davek na poslovni promet. Gen. direkcija napor. davkov je odločila, da so kmetijske zadruge, ki ne dele dobička, proste davka na poslovni promet od prodaje pridelkov in izdelkov svojih članov, ki jih od članov kupujejo in komurkoli naprej prodajajo. — S tem je razveljavljena razlaga tozadevnega zakona po tukajšnji finančni delegaciji. Ta je namreč odločila, da so ga proste samo od prodaje svojih lastnih pridelkov, ki jih prodajajo članom. Popolnoma proste prodajnega davka so tedaj mlekarške, vinarške, sadjarske, ledarske, lesne zadruge itd. Iz tega se jasno vidi, da naše davčne oblasti niso nič boljše od beogradskih, ampak so dostikrat še slabejše.

DOLOČEVANJE SLADKORJA IN KISLINE V GROZDJU GLAVNIH VRST PRED TRGATVIJO NA VINARSKI IN SADJARSKI ŠOLI V MARIBORU LETA 1924.

O letošnjem zorenju grozja sem poročal v 19. in 20. številki »Kmetovalca«, o zorenju grozja v letih 1921 do 1923 pa v 18. številki istega lista v članku »Pred trgatvijo«. Da bo sli-

Vrsta	24. IX.		9. X.		18. X.		21. X.		24. X.		27. X.	
	sl.	kis.	sl.	kis.	sl.	kis.	sl.	kis.	sl.	kis.	sl.	kis.
Beli burgundec	17	1.28	18.8	1.13	20.6	0.98	21.7	1.06	—	—	—	—
Silvanec	15.6	1.17	18.8	0.72	19.5	0.83	20.2	0.98	—	—	—	—
Rdeči traminec	15.6	1.2	18.3	0.95	20.2	0.9	21	0.98	21	0.82	21	0.8
Moslavec s sred. lege	14.2	1.56	16.2	1.27	18.6	1.25	18.5	1.35	19	1.28	—	—
Moslavec z vis. lege	11.8	1.56	16.9	1.33	17.4	1.33	18.5	1.33	19	1.28	—	—
Laški rizling	13.3	1.24	17.5	0.92	18.5	0.92	20	0.9	—	—	—	—
Rizling s sred. lege	14.6	1.47	17.9	1.2	19	1.16	19.2	1.1	20	0.98	20.4	1
Rizling z visje lege	16.1	1.46	18.5	1.16	21.6	1.1	20.8	1.08	21	0.92	21	0.9

Jesensko vreme je bilo izredno ugodno in je mogoče popravilo, kar je vlažno in hladno vreme spomladi in poleti skazilo. Neznatne neugodne izpremembe pri zorenju grozja so samo slučajne, ker so se vršili poizkusi v malem. Trgatev se je končala zad-

nje dni oktobra. Trta je bila do pozne jeseni zdrava; tak je tudi pridelok, ki znaša na 1 ha vinograda povprečno 30 hl, t. j. 22% več kot leta 1923. Toliko znaša povprečna desetletna trgateg v dobro oskrbovanih vinogradih mariborske okolice.

Ravnatelj Andrej Zmave, Maribor.

Kmetje in kmetice! Kupujte in podpirajte samo one trgovce, ki v našem listu inserirajo: Kdor nas podpira, podpirajmo mi njega!

„JUGOMETALIJA“, Ljubljana
izdeluje

vse vrste bakrenih kotlov, nadalje vseh vrst kleparska, ključničarska in vodovodno-inštalacijska dela.

Znižane cene.
Točna in solidna postrežba.

Kolodvorska ul. 18.

Največje vrtnarsko podjetje v Jugoslaviji
„VRT“, Džamonja in drugovi,
družba z omej. zav., Maribor.

Največji izbor rasnovrstnih plemenitih sadnih dreves (cepov) v najplemenitejših vrstah in v vseh oblikah. Plemenite vinske trte na ameriških podlogah, kakor tudi cepe in podloge istih. Seme selenjave, cvetja in gospodarskih rastlin. Cvetje v loncih in razno ukrasno grmovje in drevje imamo. Zahtevajte cenike! celo leto. Zahtevajte cenike!

Srečno in veselo novo leto
želi vsem svojim združnikom

„EKONOM“
osrednja gospodarska zadruga
v LJUBLJANI
Kolodvorska ulica št. 7.

„MERA KL“
vošči vsem svojim cenj. odjemalcem

VESELO IN SREČNO
NOVO LETO

MEDIC - ZANKL
tovarna olja, lakov in barv
družba z o. z.

LJUBLJANSKA POSOJILNICA r. z. z o. z.
V NOVOPREUREJENIH PROSTORIH
MESTNI TRG št. 6 V LJUBLJANI MESTNI TRG št. 6

obrestuje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun po

8%

Volge in stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje tudi višje po dogovoru. Sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev. Posojila daje proti popolni varnosti na vknjižbo proti poročtvu in proti zastavi.

Srečno in veselo novo leto
želi vsem svojim p. n. odjemalcem

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA
konfekcija in modna trgovina.

SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1925

L. GERKMAN
trgovina z usnjem
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 71.

Pozor gospodari i trgovci!

Stroj za rezanje krme u svim sistemima i krunjače za kukuruz Proizvodi Željezarne Borek Brandeis: Eisenschimmel A. G. uz najjeftinije originalne tvorničke cijene dobivaju se kod

„ORBIS“
trgovalsko d. d. ZAGREB

Najveće importno trg. poduzeće za gospodarske strojeve, pribor i ostale potrebštine.

Draškovičeva ulica br. 27.
Skladište: Paromlinska cesta br. 1.

Kje se najbolje kupi božična darila,
je brez dvoma znano.

„Pri nizki ceni“ Ign. Žargi „Pri nizki ceni“

LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA št. 5.

nudi cenjenim odjemalcem veliko izbiro raznega perila in rokavje, nogavic, dalje velike izbiro damskih, moških in otroških simskih potrebštini ter raznih površnih jopie, jumperjev, otroških obleke.

ŠVILENE IN PLETENE SAMOVEZNIČICE itd., itd.

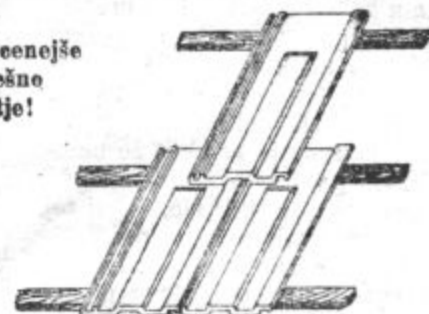
Velika izbira za krojače in šivilje.

Kmetijski pod

skoraj nov, z cementno opoko krit, se zelo ceno proda.

Več se izve pri: L. Rebolj v Kranju.

Najcenejše
strešne
kritje!

Združene opekarne d. d.
Ljubljana, Miklošičeva cesta 18.

preje
VIDIC-KNEZ tovarne na Viču in Brdu

nudijo v poljubni množini — takoj dobavno — najboljše preizkušene modele strešnikov z eno ali dvema zarezama kakor tudi bobrovev (biber) in sidno opeko. — Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

Prve novosti pomladanskega in letnega blaga

Prepričajte se pred nakupom!

Da se dobi dobro in trpežno blago in vseh drugih potrebščin samo

Češki izdelek

Češniku
Ljubljana - Lingarjeva ulica 4

Opozarjam šivilje in krojače!
neveste in žene pri nakupu
opreme (ballša)
Vse po znatno nizki ceni!
Postrežba strogo solidna!

Lastni izdelki odev - - - - Konjski koč i. t. d.

Ne odlašaj!
zamenjati laneno predivo ali pustiti skakati prejo v tepo domače platno. Tudi iz sprejene volne lahko dobiš močno sukno ali pa raševino v tkalnici »KROŠNA«, Ljubljana, Zrinskega cesta št. 6.

Posluje po celi Jugoslaviji
Ustanov. 1. 1915. — Del. glavnica znaša 3.000.000 Din v zlatu.

JUGOSLAVIJA
splošna zavarovalna družba.
Ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani

sklepa: 1. požarna zavarovanja, 2. življenska zavarovanja, 3. nezgodna in jamašena zavarovanja, 4. zavarovanja proti škodam v led in snega, 5. transportna zavarovanja, 6. zavarovanja proti škodam v led razbitih stekla. — Največji tu delujoči zavod. Družba je prevzela od »Gračke vzajemne zavarovalnice« in od zavarovalnih družb »Feniša« (požarni oddelki) in »Franko-Hongroise« ves njihov kupčijski obostoj v naši državi. — Najnižje tarife. Takojšnje plačila škod. — Olistom noredbe ministrstva za vojno in mornarico nasloomečajo police splošne zavar. družbe »JUGOSLAVIJE« izdatne kavelje za cestnine.

Pisarna: Dunajska cesta 15. Telefon 57.

JUHAN
se dobi v vseh
specerijskih prodajalnah.

PORTLAND-cement
iz »Split«
najboljše kakovosti
in po najnižji ceni
v zalogi pri
„EKONOM“
Kolodvorska ulica št. 7.

Za kakovost cementa prevzame tovarna popolno odgovornost.

Priporočamo trdko
Josip Petelinc,
Ljubljana
(blizu Prešernovega spomenika ob Ljubljani.)

NAJCENEJŠI NAKUP
nogavic, žepnih robcev, brisalk, klova, belega in rjavega platna, šifona, kravata, raznih gumbov, žlic, vilic, sprehajalnih palic, nahrbtnikov, potreščin za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in brivce, škarje za krojače, šivilje in za obrezovanje trt. Na veliko in malo.

SALONIT
se izdeluje v vseh poljubnih dimenzijah in barvah.

Belgeletno jamstvo jamci za izborne kakovosti.

SALONIT

Je za pokrivanje streh in izoliranje sten proti vlagi najboljši material sedanosti, kateri se uporablja širom cele Evrope. — Proračune, kataloge, cenike in navodila pošilja brezplačno: »Split« d. d. za cement Portland, Ljubljana.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:
Maribor, Kamnik, Konjice, Novo mesto, Ptuj, Rakov, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica

Brzjavi: Dunajska cesta št. 4 (v lastni stavbi). Telefoni: TRGOVSKA. Kapital in rezerve Din 19.000.000 — 139, 146, 458.

EKSPOZITURE:
Logatec, Prevalje

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.